

Plats: Kommunhuset, Orsa
Tid: Tisdag 19/8, kl 13.00

Ärenden:

1. Val av protokolljusterare
2. Rapportering kring arbetet med försörjningsstöd och resurscentrum (Anders Becker, Marie Jangmyr Sundin, Hans Sternbro, Anne-Marie Fröjdin kl 13.00)
3. Information om etablering av kretsloppsparker (Göran Brorsson, Nodava, kl 13.30)
4. Återrapportering gällande hyresavtal med byutvecklingsföreningen Skattungbyn (Niklas Sjödin, kl 14.00)
5. Fastighetsreglering avs. Hansjö (Niklas Sjödin)
6. Svar på medborgarförslag om tågtrafik mellan Mora och Orsa (Olof Herko, 14.30)
7. Behov av fler kommunplatser för mottagande av flyktingar och ensamkommande barn
8. Samverkan mellan landstingets och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet
9. Budgetuppföljning (Johan Hult, 15.00)
10. Ansökan om fondmedel från Neuroförbundet
11. Region Dalarnas årsredovisning 2013
12. Redovisning av motioner och medborgarförslag som inte har slutbehandlats
13. Meddelanden
14. Kurser och konferenser

OBS! Heldag 30/9 med styrgrupp och KSAU
Tisdag den 30/9 är det styrgrupp för översiktsplanen
kl 08.30 – 11.30. Därefter KSAU kl 13.00.

Separat kallelse kommer att skickas.

4,

Bakgrund

Skattungbyns byutvecklingsförening ("Hyresgästen") skall förhyra lokal (byggnad med tillhörande markområde) inom den Orsa kommun ("Hyresvärden") tillhöriga fastigheten Orsa Skattungbyn 88:1 ("Fastigheten"). Upplåtelseändamålet för uthyrningen är att använda lokalen för sådana ändamål som den tekniskt är lämpad för, vilket inte innefattar bostadsändamål. Samtliga utrymmen inom byggnaden (se dock nedan avseende förskoledel och gymnastiksal) kommer att upplåtas genom detta hyreskontrakt, se bilagda ritning, Bilaga 1.

Hyresobjektet innehåller en förskoledel, markerad med blått å bilagda ritning, Bilaga 1, i vilken Hyresvärden bedriver förskoleverksamhet. Hyresvärden förbehåller sig rätt att under hyrestiden nyttja förskoledelen för sin verksamhet. Nyttjanderätten till förskoledelen skall vara exklusiv för Hyresvärden och Hyresgästen har inte rätt att nyttja och/eller ha tillgång till denna del under hyrestiden för andra ändamål än fastighetsskötsel. Hyresobjektet innehåller en gymnastiksal, markerad med grönt å bilagda ritning, Bilaga 1. Hyresvärden förbehåller sig rätt att, i samråd Hyresgästen, för sin verksamhet nyttja gymnastiksalen.

Parterna är överens om att Hyresgästen skall svara för och bekosta allt inre och yttre underhåll av byggnaden med tillhörande markområde som om Hyresgästen varit ägare av Fastigheten. Mot angiven bakgrund har mellan Hyresvärden, å ena sidan, och Hyresgästen, å andra sidan, träffats följande hyresavtal.

HYRESKONTRAKT AVSEENDE LOKAL

Undertecknade har denna dag ingått följande hyreskontrakt.

Hyresvärd

Orsa kommun, 212200 -2189
Box 23
794 21 Orsa

Hyresgäst

Skattungbyns byutvecklingsförening, 88440 1-6652
Landsvägen 432
794 95 Skattungbyn

Lokalens adress m.m.

Gatuadress: Skattungbyns kyrkväg 3
Kommun: Orsa
Fastighetsbeteckning: Orsa Skattungbyn 88:1

HL NS

1. Lokalens skick och användning

- 1.1 Lokalen (byggnaden) med tillhörande markområde enligt Bilaga 2 uthyres i befintligt skick att användas för sådana ändamål som den tekniskt är lämpad för, vilket inte innefattar bostadsändamål. Hyresgästen får inte använda lokalen för andra ändamål utan Hyresvärdens skriftliga medgivande.
- 1.2 Parterna är överens om att gemensamt genomföra en tillträdesbesiktning av byggnaden, se punkten 1.3 nedan.
- 1.3 Det åligger Hyresgästen att på eget ansvar och egen bekostnad inhämta alla tillstånd som kan erfordras för att bedriva de avsedda verksamheterna i lokalen.

2. Lokalens storlek och omfattning samt Hyresgästens andel av totala lokalytor

2.1 *Byggnadsytor*

Byggnadens planlösning framgår å bilagda ritning Bilaga 1. Byggnadens yta uppgår till c:a 1 428 kvm.

Inom uthyrt markområde finns ytterligare två byggnader, en förrådsbyggnad å ca 45 kvm, samt en timmerbyggnad å c:a 40 kvm, se ritning, Bilaga 2.

Utvändiga ytor

I hyresobjektet ingår markområde markerat med rött å bilagda karta, Bilaga 2. Markområdets yta uppgår till c:a 12 980 kvm. Ytan å markområdet utgör 32 % av den totala markytan inom fastigheten (totala fastighetsytan är ca 41 200 kvm).

3. Hyresgästens åtaganden m.m.

- 3.1 Hyresobjektet innehåller en förskoledel, markerad med blått å bilagda ritning, Bilaga 1, i vilken Hyresvärden bedriver förskoleverksamhet. Hyresvärden förbehåller sig rätt att under hyrestiden nyttja förskoledelen för sin verksamhet. Nyttjanderätten till förskoledelen skall vara exklusiv for Hyresvärden och Hyresgästen har inte rätt att nyttja och/eller ha tillgång till denna del under hyrestiden för andra ändamål än fastighetsskötsel.
- 3.2 Hyresobjektet innehåller en gymnastiksal, markerad med grönt å bilagda ritning, Bilaga 1. Hyresvärden äger rätt att, i samråd med Hyresgästen, for sin verksamhet nyttja gymnastiksalen.
- 3.3 Inom byggnaden finns ett tillagningskök, markerat med gult å bilagda ritning, Bilaga 1. Köket har tidigare nyttjats av Hyresvärden för tillagning av mat för förskoleverksamheten. Om Hyresgästen skulle börja med tillagning av mat i köket förbinder sig Hyresgästen att till Hyresvärden erbjuda möjligheten att köpa mat till skäliga priser for tillhandahållande av mat till för- och grundskola.

- 3.4 Hyresgästen ansvarar för att verksamheten inom hyresobjektet bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning och myndighets föreskrifter.
- 3.5 Hyresgästen skall, såsom brukare av lokalen och däri från tid till annan befintliga anläggningar, ansvara för de åtgärder som enligt lag åvilar Hyresvärden som ägare av sådan egendom. Detta gäller bl.a. Hyresvärdens ansvar enligt miljöbalken (SFS 1998:808) samt lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778). Hyresgästen skall samråda med Hyresvärden innan åtgärder vidtas.
- 3.6 Det åligger Hyresgästen att på egen bekostnad iaktta och tillse att alla regler, förordningar samt bestämmelser för egenkontroll av el, brand etc. efterlevs. Hyresgästen skall bedriva och bekosta aktivt brandskyddsarbete och svarar för alla krav som kan ställas avseende brandskydd. Hyresgästens ansvar för åtgärder och kostnader innefattar bl.a. skyldighet att hålla nödutrymningsbelysning och -dörrar i godkänt skick, liksom skyldighet att upprätta och vidmakthålla godkänd utrymningsplan.
- 3.7 Det åligger Hyresgästen att på eget ansvar och på egen bekostnad svara för de åtgärder och avgifter som försäkringsbolag, byggnadsnämnd, miljö- och hälsoskyddsnämnd, brandmyndighet eller annan myndighet vid varje tid kräver för lokalens ianspråktagande och nyttjande. Hyresgästen skall samråda med Hyresvärden innan åtgärder vidtas.
- 3.8 Om Hyresgästen utan erforderligt bygglov vidtar ändringar i lokalen och Hyresvärden till följd härav enligt reglerna i PBL tvingas utge byggnadsavgift eller tilläggsavgift eller annan avgift, skall Hyresgästen till Hyresvärden utge motsvarande belopp.
- 3.9 Om Hyresgästen efter skriftligt medgivande från Hyresvärden utför underhålls-, förbättrings- och/eller ändringsarbeten avseende lokalen skall Hyresgästen i god tid före arbetenas utförande för Hyresvärden förete byggvarudeklarationer - i den mån sådana finns utarbetade - för de produkter som skall tillföras lokalen. Hyresgästen äger inte rätt att tillföra några produkter innan erhållande av Hyresvärdens skriftliga medgivande. Enklare underhålls-, förbättrings- och/eller ändringsarbeten undantas från kravet att förete byggvarudeklarationer innan arbetenas utförande. Vid dessa enklare underhålls-, förbättrings- och/eller ändringsarbeten äger Hyresgästen rätt att tillföra produkter utan Hyresvärdens skriftliga medgivande. Alla genomförda åtgärder skall dokumenteras inom ramen för egenkontrollen.
- 4. Inredning och inventarier**
- 4.1 Lokalen uthyrs med inredning, inventarier och installationer enligt upprättad inventarieförteckning, Bilaga 3.

5. Specialanpassningar av Hyresgästens lokal

- 5.1 Det åligger Hyresgästen att ombesörja och bekosta alla anpassningar av lokalen som erfordras för Hyresgästens verksamhet i lokalen.

6. Hyrestid, uppsägningstid och förlängningstid

- 6.1 Upplåtelsen gäller på bestämd tid fr.o.m. den 15 augusti 2014 t.o.m. den 15 augusti 2017.
- 6.2 Uppsägning av detta kontrakt skall ske skriftligen senast nio (9) månader före den bestämda hyrestidens utgång.
- 6.3 I annat fall är kontraktet förlängt med tre (3) år för varje gång med samma uppsägningstid som anges ovan.

7. Hyra och hyrans erläggande

- 7.1 För Hyresgästen utgår hyra med 146 000 kronor per år (exklusive moms) motsvarande 36 500 kronor per kalenderkvartal.

För Hyresvärdens utgår hyra för förskoleverksamheten med 338 000 kronor per år (exklusive moms) motsvarande 84 500 per kalenderkvartal.

- 7.2 Hyran för respektive part skall erläggas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje kalenderkvartals början genom insättning på:

Hyresvärdens *Plusgiro 12 42 60-1*

Hyresgästens *Plusgiro 293226-7*

8. Justering av hyreskostnad och andra villkor

- 8.1 Det i hyresavtalet angivna hyresbeloppen om 146 000 kronor (Hyresgästens hyra) respektive 338 000 kr (Hyresvärdens hyra) skall anses utgöra bashyra. Under hyrestiden kan hyran justeras med hänsyn till eventuellt förändrade förutsättningar. Båda parter äger rätt att påkalla omförhandling av detta avtal på grund av sådana förändringar.
- 8.2 Parterna äger även rätt att påkalla omförhandling av detta avtal om väsentliga förändringar i deras verksamheter eller förutsättningarna för dem uppkommer som motiverar ändring av detta avtal.

9. Ränta och betalningspåminnelse

- 9.1 Vid försenad hyresbetalning skall Hyresgästen erlägga dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagen om ersättning för inkassokostnader m.m. Ersättning för påminnelse utgår med belopp som vid varje tillfälle gäller enligt förordningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

10. Driftskostnader; el, värme, varmvatten, vatten och avlopp, ventilation etc.

- 10.1 Hyresgästen skall svara för och bekosta lokalens försörjning med el, uppvärmning, varmvatten, vatten och avlopp samt annan liknande mediaförsörjning.
- 10.2 Uppvärmning av lokalen och försörjning av varmvatten sker genom värmepump och oljeeldning vid behov.
- 10.3 Hyresgästen skall vad avser el och vatten och avlopp teckna egna abonnemang.
- 10.4 Hyresgästen svarar för och bekostar tillsyn och reparationer av bl.a. värmepump, aggregat för oljeeldning, brand- och inbrottslarm, tryckkärlsutrustning, lekplatser och utrustning i gymnastiksal.
- 10.5 Lokalen upplåts med befintlig ventilation.
- 10.6 Hyresgästen skall svara för och bekosta obligatorisk ventilationskontroll (OVK), service, filterbyten och rensning m.m. av ventilationen.

11. Ledningar för telefoni- och datakommunikation m.m.

- 11.1 Hyresgästen ombesörjer och bekostar i förekommande fall erforderliga dragningar av ledningar för telefoni- och datakommunikation samt övriga media från den anslutningspunkt operatör anger till de platser i lokalen som hyresgästen i samråd med Hyresvärden anvisar.
- 11.2 Hyresgästen bekostar även lagning, ävensom eventuellt utbyte, av befintliga eller senare tillkomna ledningar.

12. Emballage- och sophämtning samt miljöfarligt avfall

- 12.1 Emballage- och sophämtning ombesörjes och bekostas av Hyresgästen.
- 12.2 Hyresgästen förbinder sig att följa av Orsa kommun eller annan som ombesörjer emballage- och sophämtning vid varje tillfälle gällande regler om käll- och avfallssortering. Om Hyresvärden beslutar om ytterligare eller mer omfattande käll- och avfallssortering förbinder sig Hyresgästen att följa sådant beslut.

- 12.3 Hyresgästen ombesörjer och bekostar även all avfallshantering och kvittblivning av avfall och miljöfarligt avfall hänförligt till Hyresgästens verksamhet. Hyresgästen skall även utföra och bekosta alla anordningar som krävs eller kan komma att krävas för omhändertagande av sopor, emballage avseende källsortering samt miljöfarligt avfall.
- 12.4 Hyresgästen skall vidare utföra och bekosta eventuell installation, underhåll och eventuellt utbyte av alla anordningar för omhändertagande av miljöfarligt avfall. Det åligger i sådana fall Hyresgästen att inhämta och bekosta alla tillstånd för installationen.

13. Underhåll, arbeten, installationer o.d.

- 13.1 Parterna är överens om att gemensamt genomföra en tillträdesbesiktning av byggnaden för att dokumentera byggnadens skick, Bilaga 4.
- 13.2 Parterna är överens om att Hyresgästen skall svara för och bekosta allt inre och yttre underhåll av byggnaden som om Hyresgästen varit ägare av Fastigheten.
- 13.3 Om Hyresgästen åsidosätter sin underhålls- och utbytesskyldighet och ej inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig anmodan, äger Hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på Hyresgästens bekostnad.
- 13.4 Hyresgästen äger ej rätt att utan Hyresvärdens skriftliga godkännande, i byggnaden eller eljest inom fastigheten, utföra inrednings-, installations- och/eller ändringsarbeten som direkt berör för fastighetens funktion viktiga installationer såsom VA, el, ventilationssystem etc. tillhöriga Hyresvärden.
- 13.5 Om vid av myndighet påkallad revisionsbesiktning av el och/eller brandlarm och/eller annan anordning konstateras fel och brister i Hyresgästen tillhörig installation, åligger det Hyresgästen att på egen bekostnad inom av myndigheten föreskriven tid utföra begärda åtgärder. Om Hyresgästen inom nämnda tid ej åtgärdat fel och brister äger Hyresvärden rätt att på Hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten föreskrivit.
- 13.6 13.6 Utrymmen av sådan art att personal från myndigheter och telefonbolag e.d. måste ha tillgång till dessa skall vad ankommer på Hyresgästen hållas lätt tillgängliga genom att inte blockera tillträde till sådana utrymmen med skåp, backar, varor o.d.
- 13.7 Hyresvärden äger rätt att utan rätt till ersättning eller nedsättning av hyran för Hyresgästen inom den förhyrda lokalen framdraga sådana ledningar för värme, vatten, avlopp, gas eller elektricitet som är för byggnadens nyttjande erforderligt. Dylikt framdragande skall ske på för Hyresgästens verksamhet minst hindrande sätt.

14. Städning av lokal och markområde samt snöröjning och halkbekämpning

- 14.1 Städning av byggnaden med tillhörande markområde ombesörjes och bekostas av Hyresgästen.
- 14.2 All snöröjning och all halkbekämpning av markområdet ombesörjes och bekostas av Hyresgästen.
- 14.3 All övrig skötsel av det till hyresobjektet tillhörande markområdet ombesörjes och bekostas av Hyresgästen.

15. Upplåtelse av det förhyrda objektet i andra hand och överlåtelse av hyresrätten samt pantsättning

- 15.1 Utöver vad som framgår av punkten 3 ovan äger Hyresgästen ej rätt att upplåta lokalen eller del därav i andra hand eller överlåta hyresrätten utan Hyresvärdens skriftliga medgivande. Hyresgästen äger ej heller rätt att överlåta eller upplåta Hyresvärdens inventarier/inredning utan Hyresvärdens skriftliga medgivande.
- 15.2 Detta avtal medger dock rätt för Hyresgästen att upplåta lokaler till tredje man för undervisning, kultur, idrott och friskvård, under förutsättning att sådan upplåtelse inte står i strid med övriga villkor enligt detta avtal.
- 15.3 Hyresgästen äger ej rätt att pantsätta hyreskontraktet eller hyresrätten, utan Hyresvärdens skriftliga medgivande.

16. Årlig besiktning och rapportering till Hyresvärden

- 16.1 Parterna är överens om att årligen och senast den 31 september gemensamt genomföra en besiktning av lokalen och byggnaden för att kontrollera om Hyresgästen har efterkommit sin underhållsskyldighet enligt punkten 13 ovan.
- 16.2 Hyresgästen skall årligen och senast den 31 december skriftligen rapportera till Hyresvärden beträffande de övriga besiktningar och den tillsyn vilka det åligger Hyresgästen enligt detta hyreskontrakt att genomföra och som har genomförts under året.

17. Nedsättning i hyran

- 17.1 Hyresgästen äger inte erhålla nedsättning i hyran för hinder eller men i nyttjanderätten för tid varunder Hyresvärden i förekommande fall låter verkställa sedvanligt underhåll av fastigheten eller den förhyrda lokalen. Hyresgästen äger ej rätt att erhålla nedsättning i hyran för hinder eller men i nyttjanderätten för tid varunder Hyresvärden låter utföra mellan parterna avtalat arbete.

På motsvarande sätt äger Hyresvärden inte rätt att erbjuda nedsättning av hyran för de av denne nyttjade delarna av lokalerna om Hyresgästen låter utföra nödvändiga reparationer eller underhållsarbeten.

18. Ansvar för skador m.m.

- 18.1 Hyresgästen ansvarar för samtliga skador på hyresobjektet på grund av åverkan.
- 18.2 Hyresgästen ansvarar vidare för samtliga person- och/eller sakskador som Hyresgästen, eller annan för vilken Hyresgästen ansvarar, orsakar genom fel eller försummelse.
- 18.3 Om Hyresvärden gentemot tredje man görs ansvarig för inträffad skada, skall Hyresgästen hålla Hyresvärden skadeslös. Hyresgästens ansvar för skada begränsas till 10 Mkr per skadetillfälle och 20 Mkr per år.
- 18.4 Hyresgästen ansvarar för att utkvitterade nycklar m.m. förvaras och handhas på ett för Hyresvärden betryggande sätt. Om utkvitterad nyckel m.m. förkommer, svarar Hyresgästen för kostnaderna för byte av lås och låscylindrar m.m. Vid nyckelförlust begränsas Hyresgästens ansvar för skada till 0,5 Mkr per skadetillfälle.
- 18.5 Hyresgästen ansvarar för att larmanläggning hanteras i enlighet med givna instruktioner. Vid underlåtenhet av detta som leder till inbrott eller utryckning av bevakningsföretag eller räddningstjänst, svarar Hyresgästen för kostnaderna för t.ex. utryckning.
- 18.6 Ovan givna begränsningar gäller inte om Hyresgästen har orsakat skadan genom grov vårdslöshet eller uppsåt.

19. Försäkringar

- 19.1 Hyresvärden åtar sig att tillse att Fastigheten är försäkrad under hela hyrestiden.
- 19.2 Hyresgästen åtar sig att hålla egendom och verksamhet försäkrad på ett erforderligt sätt under hela hyrestiden. Detta inkluderar ansvarsförsäkring som täcker Hyresgästens ansvar enligt detta avtal.

20. Avflyttning m.m.

- 20.1 Vid detta hyresförhållandes upphörande skall Hyresgästen återställa den förhyrda lokalen, innefattande byggnad, mark och installationer, i väl vårdat skick. Om lokalen, innefattande byggnad, mark och installationer, vid återlämnandet brister i städning eller underhåll äger Hyresvärden rätt att låta städa respektive reparera lokalen på Hyresgästens bekostnad. Vid hyresförhållandets upphörande skall

Hyresgästen på egen bekostnad avlägsna sin egendom. Hyresvärden äger bortforsla kvarlämnade sopor och dylikt på Hyresgästens bekostnad.

- 20.2 Parterna är överens om att gemensamt genomföra en besiktning av lokalen och byggnaden senast sista dagen av hyresförhållandet.

21. Force majeure

- 21.1 Respektive part befrias från skyldighet att fullgöra sin del av avtalet och från skyldighet att erlægga skadestånd om dennes åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras p.g.a. krig eller upplopp, p.g.a. sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion, ingrepp av offentlig myndighet eller annan dylik händelse av force majeure-karaktär, som Part inte råder över och inte heller kunnat förutse.

22. Fullständigt avtal

- 22.1 Detta hyreskontrakt utgör parternas fullständiga och uttömmande avtal. Förutom vad som anges i detta hyreskontrakt har inget annat avtalats eller utfästs mellan parterna vare sig muntligen eller skriftligen.

23. Ändringar och tillägg

- 23.1 Ändringar av och tillägg till detta hyreskontrakt skall för att vara bindande vara skriftligen avfattade och undertecknade av Parterna.

24. Gällande lag och tvister

- 24.1 Detta hyreskontrakt skall i alla avseenden lyda under och tolkas i enlighet med svensk lagstiftning.
- 24.2 Eventuell tvist med anledning av detta hyreskontrakt skall slutligt avgöras av svensk allmän domstol.

25. Villkor för hyreskontraktets giltighet

- 25.1 Detta hyreskontrakt är villkorat av

att parterna tillsammans genom kontakter med berörda myndigheter säkerställer att Hyresgästens förutsättningar för fastighetsförvaltningen i praktiken motsvarar dem som gällt för Hyresvärden, exempelvis i fråga om hanteringen av moms,

att parterna accepterar att frågor av teknisk natur, såsom respektive försäkringars villkor och giltighetsområden, användningen av lås- och larmsystem, överlämnandet av dokumentation rörande byggnaden, villkoren för de till Orsa kommun donerade föremål som förvaras på fastigheten, successivt löses i samförstånd mellan parterna,

att parterna egenhändigt undertecknar detta hyreskontrakt, och

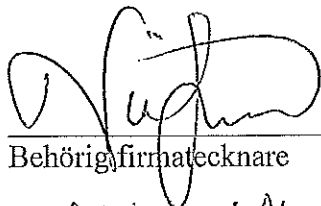
att parterna genom behörigt organ beslutar att godkänna uthyrningen enligt detta hyreskontrakt genom beslut som vunnit laga kraft.

25.2 Om samtliga ovanstående att-satser inte uppfylls är detta hyreskontrakt med tillhörande bilagor förfallet utan rätt till ersättning för någondera parten.

Detta hyreskontrakt, som inte utan särskilt skriftligt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Orsa den 24/7 2014

ORSA KOMMUN

Behörig firmatecknare

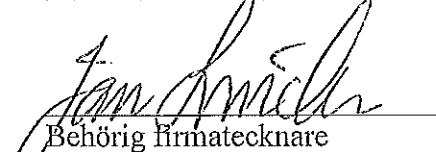
Niklas Sjodin
Namnförtydligande

Behörig firmatecknare

Namnförtydligande

Orsa den 24/7 2014

SKATTUNGBYNS
BYUTVECKLINGSFÖRENING

Behörig firmatecknare

Jan Smick
Namnförtydligande

Behörig firmatecknare

Namnförtydligande

Bilagor:

Ritning, Bilaga 1.

Karta över uthyrt markområde, Bilaga 2.

Inventarieförteckning, Bilaga 3.

Statusbedömning Skattungbyn skola, Bilaga 4

Protokoll

2014-03-20

Ärendenummer
W14165Förrättningslantmätare
Erik Sigra

Ärende Fastighetsreglering berörande Hansjö 135:1, 135:68 och 285:1

Kommun: Orsa

Län: Dalarna

Handläggning Utan sammanträde.

Sökande och
sakägare

Fastigheter, ägande	Ägare	Anmärkning
Hansjö 135:68, lagfaren ägare	Grönklittsgruppen AB (publ)	Sökande
Hansjö 135:1, lagfaren ägare Hansjö 285:1, lagfaren ägare	Orsa kommun	Sökande

Yrkande Se ansökan, aktbilaga A1.

Redogörelse

Genom fastighetsreglering grundad på överenskommelse, se ansökan, aktbilaga A1, förs två områden av Hansjö 135:1 samt ett område av Hansjö 285:1 till Hansjö 135:68.

Hansjö 135:1 blir en skogsfastighet bestående av 7,0 hektar mark omedelbart söder om Grönklitts stugby, andelar i samfälligheter för Hansjö skifteslag, bysamfälligheter för Hansjö, Bjus och Hornberga samt sockensamfälligheter (besparingsskog m.m.).

Fastigheten medger ej att det företag som ska bedrivas därå ger ett godtagbart ekonomiskt utbyte. Fastigheten är gravationsfri.

Hansjö 135:68 blir en exploateringsfastighet bestående av 465,3 hektar mark med skidbackar, skidstadion, djurpark, vårdshus med mera. Åtgärden försämrar ej ställningen för penninginteckningar och avtalsrättigheter inskrivna i fastigheten. Enligt jordförvärvslagen (1979:230) 3 § 7 p. gäller lagen inte för den ökning av fastighetens graderingsvärde som fastighetsbildningen medför eftersom den tillförda marken är avsedd för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk. Därför skall ingen underställning göras enligt fastighetsbildningslagen (1970:988) 5 kap. 20 §.

Hansjö 285:1 blir en jordbruksfastighet bestående av 6 områden om tillhoppa 1,5 hektar norr och öster om Ribb-Anderstjärnen, andel (1,69 %) i därstädes belägen samfällad vägmark, andelar (1,69 %) i två samfällda diken nära Finnvägen, andel (6,44 %) i samfällad vägmark där Topersvägen ansluter till Bjusvägen, andel (0,64 %) i samfällad mark vid Östra Slådåbor, andelar i samfälligheter för

Hansjö skifteslag, bysamfälligheter för Hansjö, Bjus och Hornberga samt sockensamfälligheter (besparingsskog m.m.).

Fastigheten medger ej att det företag som ska bedrivas därå ger ett godtagbart ekonomiskt utbyte.

Fastigheten besväras av en enda penninginteckning, vars pantbrev förvaras hos lantmäterimyndigheten under förrättningens gång, samt av ett avtalsservitut, avseende en kraftledning från Hornberga till Grönklitt, inskrivet 1982-03-17, akt 1467.

Ägaren av förmånsfastigheten har uppgivit att servitutet ej berör den avstådda marken. Eftersom fastigheten efter fastighetsbildningen inte har någon mark kvar i området mellan Hornberga och Grönklitt är det uppenbart att avtalsservitutet inte gäller i fastigheten.

Trots att inte samtliga berörda fastigheter blir ändamålsenliga, tillåts fastighetsbildningen eftersom den förbättrar fastighetsindelningen.

Fastighetsbildningen är beroende av att Orsa kommunfullmäktige godkänner att kommunen avhänder sig marken i fråga. Därför vilandeförklaras förrättningen, med stöd av fastighetsbildningslagen (1970:988) 4 kap. 39 §, i avvaktan på kommunfullmäktiges beslut.

Vilandeförklaring

Förrättningen vilar i avvaktan på att Orsa kommunfullmäktige godkänner att kommunen avhänder sig marken i fråga.

Överklagande

Menar sakägare att förrättningen onödigt uppehålls genom lantmäterimyndighetens vilandeförklaring, får sakägaren överklaga beslutet genom att lämna eller skicka en skrivelse till:

Lantmäteriet
Box 281
792 25 Mora

Mark- och miljödomstolen behandlar sedan överklagandet.

Denna rätt att överklaga är inte begränsad till viss tid.

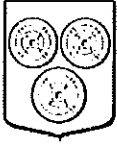
Ange att ni överklagar vilandeförklaringen.

Anteckna förrättningens ärendenummer W14165 och redogör för vad ni anser ska ändras och varför.

Denna handling har undertecknats elektroniskt av

Erik Sigrå

ÖVERENSKOMMELSE OCH ANSÖKAN OM FASTIGHETSREGLERING

PART 1

Namn: Orsa kommun	Adress: Box 23 794 21 Orsa	Org.nr: 212000-2189
Fastighetsägare till: del av Orsa Hansjö 135:1, område 2 samt 5 och del av Orsa Hansjö 285:1, område 7.		

PART 2

Namn: Grönklittgruppen AB	Adress: Box 133 794 22 Orsa	Org.nr: 556098-7462
Fastighetsägare till: Orsa Hansjö 135:68		

ÖVERENSKOMMELSE

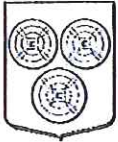
Parterna 1 och 2 överenskommer härigenom följande:

- Orsa Hansjö 135:1, område 2 samt 5 och Orsa Hansjö 285:1, område 7. Totalt omfattar fastigheterna ca 47,2 ha (fastigheterna är markerade på bifogad karta se; kartbilaga A, med gul -färg). Skall genom fastighetsreglering överföras till Orsa Hansjö 135:68
- Inga andelar i förhållande till areal i Orsa Besparingsskog (jordägartal) samt andelar i övriga samfälligheter skall tillfalla tillträdande fastighet, part 2, då den är avsedd för rekreation och fritidsändamål.
- Området tillträds i befintligt skick. Part 1 försäkrar att det inte finns någon upplåtelse av; avverkningsrätt eller penninginteckningar på de områden som avses i denna överenskommelse.
- Tillträde äger rum 2013-12-31

ERSÄTTNING

I ersättning skall Grönklittgruppen AB, fastighetsägare till Orsa Hansjö 135:68, betala Tvåmiljonerfemhundra tusen/2 500 000 kr till fastighetsägaren av del av Orsa Hansjö 135:1 och 285:1, Orsa kommun.

Ersättningen skall betalas till Orsa kommun, senast 2014-01-27.
Som kvitto på erlagd ersättning gäller utanordningslista eller annat bevis på att betalning har skett.

FÖRRÄTTNINGSKOSTNADER

Grönklittsgruppen AB skall ensam svara för de kostnader som uppkommer i samband med fastighetsbildning samt förrättningskostnader.

AKTMOTTAGARE

Grönklittsgruppen AB är aktmottagare, kopia skickas till Orsa kommun

ANTAL EXEMPLAR

Denna överenskommelse har upprättats i tre (3) likalydande exemplar varav parterna tagit var sitt och Lantmäteriet det tredje.

ÖVRIGA HANDLINGAR

Kartbilaga A

PARTERNAS UNDERSKRIFTER

Orsa den: 2013-12-23

För Orsa kommun:

Göran Grå/ Kommunchef

Marie Olsson/ Kommunstyrelsens
ordförande

Orsa den: 2013-12-23

För Grönklittsgruppen AB:

Mark Frederik Baljeu/ Intern VD

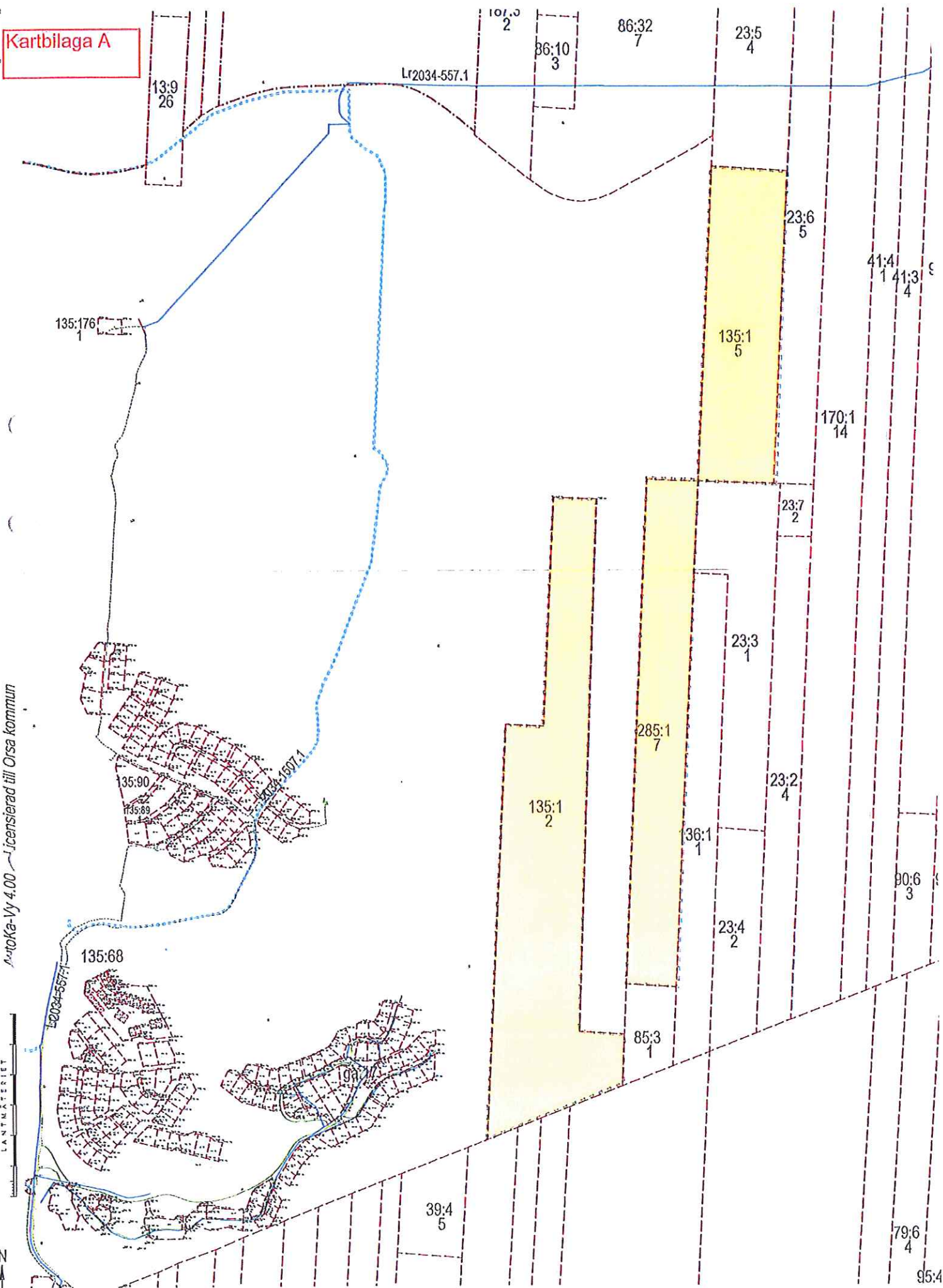
Carita Bäcklund/ Ordinarie ledamot

Följande egenhändiga namnteckningar ovan bevittnas:

Therese Larsson
Johan Samuelsson

Kartbilaga A

AutoKa-Vy 4.00 Licensierad till Orsa kommun

LANTMÄTERIET

N
E

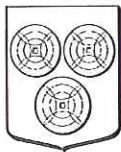
System RT90 2.5 gon V Aktualitet: 2013-12-20
Fastighetsg och byggn kan visas ungefärligt.
John Wallén, Orsa kommun

100 0 100 200 300 400 500 m

Skala 1:10000

N = 6788441
E = 1432008

Kommunfullmäktige

Yttrande över medborgarförslag ” Satsa på tågtrafiken!”

Ärendebeskrivning

Björn Lillpers har lämnat ett medborgarförslag om tågtrafik mellan Orsa och Mora med en framtida förlängning till Skattungbyn.

I medborgarförslaget poängteras miljömässiga fördelar med tåget samt att det underlättar för resenärer och främjar kollektivt resande. Genom Inlandsbanan finns infrastrukturen och fler hållplatser föreslås i Orsa södra, Holen, Vattnäs och Mora Lasarett.

Kommunfullmäktige överlämnade 2013-09-30 medborgarförslaget till kommunstyrelsen för beredning.

Yttrande

Orsa kommun har, liksom förslagsställaren, berört frågan om tågtrafik mellan Orsa-Mora vid olika tillfällen när miljöfrågor och infrastruktur diskuterats inom kommunen. Dock har kommunen inte haft resurser för att göra nödvändiga utredningar för att få fram ett beslutsunderlag för en eventuell framtida spårbunden pendling.

I dag sker arbetspendling främst mellan Orsa-Mora och i huvudsak med bil. Därutöver förekommer studiependling av bl a gymnasieelever och vuxenstuderande. Nedanstående tabell visar statistik över in- respektive utpendling.

Statistik över förvärvsarbetande pendlare 16 + år över kommungräns¹

Inpendlare över kommungräns			Utpendlare över kommungräns		
2010	2011	2012	2010	2011	2012
541	528	532	1309	1283	1 319

Kontoret delar förslagsställarens uppfattning att det är en viktig miljöfråga om vi kan ändra vårt beteende så att vi ökar resandet med kollektivtrafiken. Medborgarförslaget ligger också väl i linje med kommunens översiktsplan och den kommunala utvecklingsplanen.

¹ SCBs registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).
Kommentar: Nästa uppdatering görs dec 2014.

Det finns flera fördelar med att få till en studie- och arbetspendling mellan Orsa och Mora. Dock finns det ett antal frågeställningar som måste undersökas, bland annat:

- Vem ska trafikera
- Finansiering
- Vem är kunden? Vad är kunden beredd att betala?
- Linjesträckning med antal hållplatser och dess infrastruktur etc.
- Tillgänglighet för rörelsehindrade men även service för att t e x ta med cykel och barnvagn.
- Miljökonsekvenser

När det gäller tågsträckan Orsa-Bollnäs pågår ett arbete med att försöka få Trafikverket att inte lägga ner sträckan och att kommunerna och näringslivet tillsammans ska kunna utveckla och använda banan i framtiden.

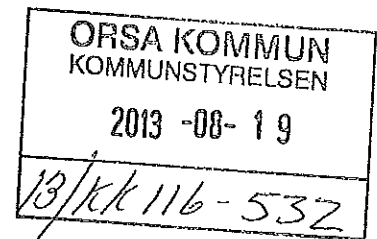
Förslag till beslut

Näringslivskontoret/kommunledningskontoret föreslår kommunfullmäktige med anledning av ovanstående att:

- Ställa sig positiv till medborgarförslaget och dess syfte
- Kommunen bevakar kommande EU-program för att söka medel till en förundersökning för ett beslutsunderlag för att eventuellt starta någon form av spårbunden pendling mellan Orsa-Mora-Orsa.
- Medborgarförslaget anses därmed besvarat.

Olof Herko
Rådgivare

Camilla Staberg
Kommunsekreterare

Vi fått in ett förslag via medborgarbudgeten. Det kommer från Björn Lillpers och ser ut så här:

Satsa på tågtrafiken!

Hej!

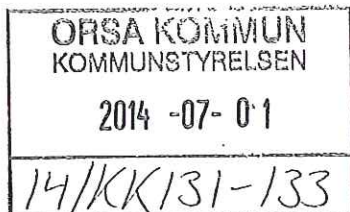
Som vi alla vet går Inlandsbanan rätt genom centrum och vi har en fin gammal järnvägsstation. Persontrafiken är i dagsläget begränsad till i bästa fall ett dagligt tåg Östersund - Sveg - Orsa - Mora och åter. På 50-talet gick det 10 till 12 dagliga tåg på dennas sträcka. Då dagens enda tåg passerar Orsa mitt på dagen är det inte till någon nytta för de flesta pendlare. Till skillnad från majoriteten av vårt järnvägsnät är alltså Inlandsbanan snarare kraftigt underutnyttjad än överutnyttjad. Varför bör vi då satsa på tåget?

- Snabbare. Ingen buss kör Mora - Orsa på under 20 minuter. Tåget klarar det på 12.
- Miljövänligare. I morgonrusningen går 3 bussar, som kör i princip samma sträcka, samtidigt från Orsa till Mora. Samtliga är dagligen helt fulla. Ett enda tåg motsvarar kapaciteten i dessa bussar.
- Bättre anslutningar till Vattnäs. Vattnäs är den enskilt största byn mellan Orsa och Mora, men endast ett fåtal bussar kör ner i byn. Järnvägen går rätt igenom, och hållplatsen ligger precis vid skolan.
- Förslagsvis bör hållplatser finnas i "Orsa södra", Holen, Vattnäs och Mora Lasarett. Tåget fortsätter in till Mora Strand station som ligger centralt i Mora. En stor del av de som nyttjar buss 104 kommer att bo i närheten av dessa hållplatser på järnvägen.
- Möjlighet till att i framtiden förlänga trafiken på gamla Orsa - Bollnäs järnväg upp mot Skattungbyn och Edsbyn. Många bor här och skulle vara glada åt snabbare kommunikationer. Detta kräver dock en något större investering i form av spårupprustning.
- Orsa kommun kommer ses som en föregångskommun om vi gör denna satsning. Många är överens om att tåget är framtidens transportmedel!
- Detta är ingen enorm investering. En stor del av infrastrukturen finns redan på plats, i stort sett outnyttjad. Vad som behöver byggas är i princip hållplatserna "Orsa Södra", Holen och Mora Lasarett med anslutande vägar och parkeringsytor samt en mindre uppfräschning av Orsa station.
- Väljer fler pendlare att resa kollektiv minskar biltrafiken och miljöpåverkan.
- En levande järnvägsstation bidrar till en levande centrum. Erbjuds snabb och bekväm anslutning med tåg från Mora kommer det att locka fler turister att ta tåget hela vägen till Orsa. Detta leder i slutändan till mindre trafik på vägarna, och är bra både för miljön och trafiken.

7.

Till Kommunalråden

Ang. flyktingmottagandet

Vid vårt rådslag om flyktingmottagande och integration den 18 mars visade Dalarnas kommuner en tydlig ambition och vilja att ta emot och stötta flyktingar som behöver skydd i vårt land. I samtalen framkom det också att det finns ett stort behov av att öka samverkan i länet både mellan de statliga aktörerna och mellan kommunerna. Länets kommunchef fick därför i uppdrag att analysera de kommunala samverkansbehoven vidare. Jag har förstått att frågan därefter har varit uppe vid Region Dalarnas senaste direktionsmöte och man då uttalade en vilja att sträva mot ett större gemensamt ansvarstagande i flyktingmottagandet.

Inställningen och ambitionen är glädjande och speglar av sig på Svenska Dagbladets debattsida den 23 juni där regeringens två samordnare för kommunalt flyktingmottagande, Gunnar Hedberg och Lars Stjernqvist, bland annat nämnde Dalarna som ett exempel på ett utvecklat regionalt samarbete. Från länsstyrelsen sida kommer vi göra vad vi kan för att öka de regionala kontakterna och stötta kommunerna i detta arbete.

I veckan har Gunnar Hedberg och Lars Stjernqvist också presenterat sina iakttagelser från samtliga länsdialoger för integrationsministern Erik Ullenhag. En viktig slutsats är att flyktingmottagandet är en nationell angelägenhet men också att mottagandet måste fördelas jämnare i landet.

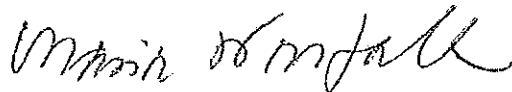
Det finns idag 12 000 flyktingar som sitter fast i asylboende trots att de fått permanent uppehållstillstånd och det kommer fortsatt ca 2000 flyktingar i veckan till Sverige. Budskapet från regeringen är tydligt – arbetet med att slussa ut asylboende kommer att intensifieras och det är ett gemensamt ansvarstagande. Det är viktigt att det finns anvisningsbara platser och beredskap i kommunerna.

En preliminär version av samordnarnas slutrapport kommer att skickas till ut till länsstyrelserna i början av juli. Senast den 13 augusti ska länsstyrelsen lämna in eventuella synpunkter till regeringskansliet och det kommer vi göra i avstämning med er. Så snart rapporten kommit skickar vi den till er. Vi samlar in eventuella synpunkter och vidarebefordrar sedan allt till regeringskansliet.

Den 24 april skrev jag till er och bad om att senast den 18 juni få besked om respektive kommuns möjlighet att svara upp mot behovet av fler kommunplatser för mottagandet av flyktingar. Ni fick då en fördelning baserad på den nationella

fördelningsmodellen. Syftet var bland annat att förenkla och effektivisera arbetet med överenskommelserna om kommunplatser. Hittills har hälften av er svarat. Jag ber nu er som ännu inte svarat att snarast återkomma till mig, antingen med era beslut eller med besked om när ni kommer att fatta besluten i era respektive kommuner.

Med vänliga hälsningar

Maria Norrfalk

För kännedom:

Kommuncheferna

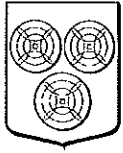
Inger Eriksson, länsråd

Rusmira Dervisic, integrationssamordnare

Stig-Åke Svenson, enhetschef Naturvårdsenheten samt vik. Landshövding 4-17
augusti 2014

Lotta Larson, kommunikationschef

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Behov av fler kommunplatser för mottagande av flyktingar och ensamkommande barn

Ärendebeskrivning

Vid Länsstyrelsens rådslag om flyktingmottagning och integration visade Dalarnas kommuner en ambition och vilja att ta emot och stötta flyktingar som behöver skydd. På rådslaget framkom även behov av att öka samverkan mellan både de statliga aktörerna och kommunerna. Kommuncheferna fick därför i uppdrag att analysera de kommunala samverkansbehoven vidare.

Länsstyrelsen gav även kommunerna i uppdrag att svara på respektive kommuns möjlighet att svara upp mot behovet av fler kommunplatser för mottagande av flyktingar. För att uppnå länstalet har Länsstyrelsen tillsammans med Arbetsförmedlingen och Migrationsverket gjort en fördelning på kommunnivå, både för flyktingmottagandet och mottagande av ensamkommande barn. Orsa kommun ska ta ställning till denna fördelning.

Yttrande

Ett arbete pågår i Region Dalarna för ökad samverkan och gemensamt ansvarstagande i frågan. Orsa kommun deltar i och ser fram emot det arbetet, samt även en gemensam strategi för integration.

Orsa kommun har sedan tidigare en överenskommelse med Migrationsverket och Länsstyrelsen om anordnande av boende för såväl asylsökande ensamkommande barn som ensamkommande barn med uppehållstillstånd utan legal vårdnadshavare i Sverige. I överenskommelsen har Orsa 12 platser tillgängliga, varav minst fyra platser alltid hålls tillgängliga för asylsökande barn/ungdomar. I en annan överenskommelse så erbjuder Orsa kommun 30 platser för flyktingar.

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott att:

- Orsa kommun fortsätter att delta i pågående arbete med ökad samverkan och gemensamt ansvarstagande kring mottagande och integration av flyktingar och ensamkommande barn samt står fast vid nuvarande överenskommelse med Migrationsverket och Länsstyrelsen.

Göran Grå
Kommunchef

Fördelningstal per kommun 2014

Asylplatser ensamkommande barn/ungdomar

Kommun	befolk.	Fördelningstal per kommun
Vansbro	6818	6
Malung-Sälen	10262	5
Gagnef	10069	5
Leksand	15238	6
Rättvik	10859	5
Orsa	6867	5
Älvdalen	7184	5
Smedjebacken	10662	6
Mora	20107	7
Falun	56124	10
Borlänge	49323	9
Säter	10861	5
Hedemora	15119	5
Avesta	21486	6
Ludvika	25586	6
Dalarna		91

Anvisningsbara platser för flyktingmottagande

Antal platser att fördela

714

286 Platser fördelade enligt arbetslöshet

antal anvisningsbara platser

428 Platser fördelade enligt befolkning

Dalarna	Arbetslösa	Platser	Befolkning	Platser	Platser totalt	
Avesta	28,6%	0,2%	1	21442	33	34
Borlänge	28,1%	0,7%	2	49330	76	78
Falun	22,2%	6,6%	14	56404	87	102
Gagnef	11,6%	17,2%	37	10005	16	52
Hedemora	22,3%	6,5%	14	15054	23	37
Leksand	15,7%	13,1%	28	15157	23	52
Ludvika	23,0%	5,8%	12	25635	40	52
Malung-Sälen	19,3%	9,5%	20	10167	16	36
Mora	15,6%	13,2%	29	20087	31	60
Orsa	28,8%	0,0%	0	6830	11	11
Rättvik	9,7%	19,1%	41	10831	17	58
Smedjebacken	17,3%	11,5%	25	10624	16	41
Säter	24,5%	4,3%	9	10871	17	26
Vansbro	17,4%	11,4%	25	6792	11	35
Älvdalen	15,3%	13,5%	29	7150	11	40
		132,6%	286	276379	428	714

Önskad viktning

Arbetslöshet

40%

Befolkning

60%

100%

Kompensering

28,8%

Kompensering sätts till ett värde som är något större eller samma som det högsta värdet för arbetslösheten

Region Dalarnas medlemmar

Beslut om Samverkan mellan landstinget och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet

Region Dalarnas direktion har tagit beslut 2014-05-07 i ärendet " Samverkan mellan landstinget och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet ". I beslutet anges att "*Kommunerna och landstinget rekommenderas att godkänna förslag till samverkan mellan landstinget och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet*" i 5 beslutspunkter.

Ni rekommenderas nu i respektive **fullmäktige** besluta:

1. Åldersgräns för länets ungdomsmottagningar ska vara 13-24 år
2. Besök inom ramen för ungdomsmottagningarnas ansvar ska vara kostnadsfria
3. Kostnadsansvaret mellan kommun och landsting ska fördelas på följande sätt:
  - Landstinget ansvarar för sjuksköterska/barnmorska/läkare, provtagning, IT kostnader för landstingets vårdinformations-system, läkemedel och kondomer samt länsamordnaruppdrag.
  - Kommun ansvarar för kurator, IT kostnader för kommunens dokumentationssystem samt anvisar och bekostar lokaler för ungdomsmottagningen.
4. Landstingsstyrelse respektive ansvarig nämnd i kommunerna fastställer verksamhetsbeskrivning enligt bilaga.
5. Lokala överenskommelser ska tecknas i varje kommun.

Region Dalarna emotser ett justerat **protokollsutdrag** från respektive fullmäktige **senast den 2014-10-01**.

Alla frågor i ärendet besvaras av Christina Wessman,
christina.wessman@regiondalarna.se Tel.nr: 023-77 70 60

Bilagor

- Bilaga 1 Protokollsutdrag från Region Dalarna Direktion 2014-05-07 §105
- Bilaga 2 Tjänsteskrivelse 2014-03-20 i ärendet, samt
Beskrivning av verksamhet och grunduppdrag vid
ungdomsmottagning, och Lagar och styrdokument

§ 105

Dnr RD 2014/62

Samverkan mellan landstinget och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet

Direktionens beslut

Kommunerna och landstinget rekommenderas att godkänna förslag till samverkan mellan landstinget och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet:

1. Åldersgräns för länets ungdomsmottagningar ska vara 13-24 år
2. Besök inom ramen för ungdomsmottagningarnas ansvar ska vara kostnadsfria
3. Kostnadsansvaret mellan kommun och landsting ska fördelas på följande sätt:
  - Landstinget ansvarar för sjuksköterska/barnmorska/läkare, provtagning, IT kostnader för landstingets vårdinformations-system, läkemedel och kondomer samt länsamordnaruppdrag.
  - Kommun ansvarar för kurator, IT kostnader för kommunens dokumentationssystem samt anvisar och bekostar lokaler för ungdomsmottagningen.
4. Landstingsstyrelse respektive ansvarig nämnd i kommunerna fastställer verksamhetsbeskrivning enligt bilaga.
5. Lokala överenskommelser ska tecknas i varje kommun.

Sammanfattning av ärendet

Muntlig information av Karin Torberger under mötet.

Ungdomsmottagningarna är ett gemensamt åtagande och verksamhet ska finnas i alla länets kommuner. Ungdomsmottagningarnas arbete har fokus på förebyggande insatser och ger möjlighet att tidigt upptäcka hälsorisker både på individnivå och mer generellt. Väl fungerande ungdomsmottagningar kan på detta sätt bidra till en förbättrad folkhälsa.

Direktionen

Sammanträdesdatum
2014-05-07

Likalydande beslut i länets kommuner och i landstinget ska ligga till grund för utarbetande av lokala samverkansavtal mellan kommuner och landstinget om verksamhet vid länets ungdomsmottagningar.

Kommun och landsting föreslås samverka i gemensamma lokaler för ungdomsmottagningen kring den gemensamma målgruppen ungdomar. På mottagningen ska erbjudas multiprofessionell kompetens; medicinsk och psykosocial, som ger ungdomar möjlighet att på ett och samma ställe få råd och stöd i de olika frågor och problem som utvecklingen från barn till vuxen medför.

Syftet med lokala avtal mellan landstinget och länets kommuner är att reglera och att stärka samverkan kring driften av ungdomsmottagningarna.

Överenskommelsen ska tydliggöra samarbetets omfattning och former samt parternas ansvar.

Mål med överenskommelsen är att skapa förutsättningar för att kunna planera och genomföra hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser av god kvalitet och med god tillgänglighet.

För sjukvårdsbesök ska den sökande hänvisas till rätt instans (vårdcentral, samtalsmottagning för barn och unga, öppenvårdspsykiatri eller annan enhet). Besöken på ungdomsmottagningen föreslås vara avgiftsfria för de besök som är inom Ungdomsmottagningens uppdrag.

Region Dalarna ser också en väl fungerande och utvecklad verksamhet på länets alla ungdomsmottagningar som ett viktigt bidrag till målet om Dalarna som Sveriges bästa ungdomsregion.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2014-03-20 i ärendet
- Beskrivning av verksamhet och grunduppdrag vid ungdomsmottagning
- Lagar och styrdokument

Beslutet ska skickas till

Region Dalarnas medlemmar

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Handläggare
Christina Wessman
023-77 70 60
christina.wessman@regiondalarna.se

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2014-04-29

Sida
1(3)

Direktionen

Samverkan mellan landstinget och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta rekommendera kommunerna och landstinget att godkänna förslag till samverkan mellan landstinget och länets kommuner avseende ungdomsmottagningsverksamhet

1. Åldersgräns för länets ungdomsmottagningar ska vara 13-24 år
2. Besök inom ramen för ungdomsmottagningarnas ansvar ska vara kostnadsfria
3. Kostnadsansvaret mellan kommun och landsting ska fördelas på följande sätt:
  - Landstinget ansvarar för sjuksköterska/barnmorska/läkare, provtagning, IT kostnader för landstingets vårdinformations-system, läkemedel och kondomer samt länssamordnaruppdrag.
  - Kommun ansvarar för kurator, IT kostnader för kommunens dokumentationssystem samt anvisar och bekostar lokaler för ungdomsmottagningen.
4. Landstingsstyrelse respektive ansvarig nämnd i kommunerna fastställer verksamhetsbeskrivning enligt bilaga.
5. Lokala överenskommelser ska tecknas i varje kommun.

Sammanfattning av ärendet

Ungdomsmottagningarna är ett gemensamt åtagande och verksamhet ska finnas i alla länets kommuner. Ungdomsmottagningarnas arbete har fokus på förebyggande insatser och ger möjlighet att tidigt upptäcka hälsorisker både på individnivå och mer generellt. Väl fungerande ungdomsmottagningar kan på detta sätt bidra till en förbättrad folkhälsa.

Likalydande beslut i länets kommuner och i landstinget ska ligga till grund för utarbetande av lokala samverkansavtal mellan kommuner och landstinget om verksamhet vid länets ungdomsmottagningar.

Kommun och landsting föreslås samverka i gemensamma lokaler för ungdomsmottagningen kring den gemensamma målgruppen ungdomar. På mottagningen ska erbjudas multiprofessionell kompetens; medicinsk och psykosocial, som ger ungdomar möjlighet att på ett och samma ställe få råd och stöd i de olika frågor och problem som utvecklingen från barn till vuxen medför.

Syftet med lokala avtal mellan landstinget och länets kommuner är att reglera och att stärka samverkan kring driften av ungdomsmottagningarna.

Överenskommelsen ska tydliggöra samarbetets omfattning och former samt parternas ansvar.

Mål med överenskommelsen är att skapa förutsättningar för att kunna planera och genomföra hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser av god kvalitet och med god tillgänglighet.

För sjukvårdsbesök ska den sökande hänvisas till rätt instans (vårdcentral, samtalsmottagning för barn och unga, öppenvårdspsykiatri eller annan enhet). Besöken på ungdomsmottagningen föreslås vara avgiftsfria för de besök som är inom Ungdomsmottagningens uppdrag.

Ärendet

Hitillsvarande samverkansöverenskommelser har gjorts på lokal nivå och är inte samstämmiga över länet. För att uppnå en likvärdig vård behöver en länsövergripande överenskommelse ligga till grund för ungdomsmottagningsverksamheten i Dalarna. Kommuncheferna har ställt sig bakom en sådan överenskommelse då den interna organisationen i respektive kommun gör att flera nämnder/förvaltningar kan vara berörda. En arbetsgrupp med representanter från kommuner och landstinget har utarbetat förslaget under ledning av områdessamordnare Karin Torberger, landstinget Dalarna. Förslaget har godkänts i det länsövergripande nätverket av förvaltningschefer inom socialtjänst, vård, omsorg och hälsa samt i Valfärdsberedningen vid deras sammanträde 2014-03-28.

Region Dalarna ser också en väl fungerande och utvecklad verksamhet på länets alla ungdomsmottagningar som ett viktigt bidrag till målet om Dalarna som Sveriges bästa ungdomsregion.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beskrivning av verksamhet och grunduppdrag vid ungdomsmottagning

Lagar och styrdokument

Christina Wessman
Chef utveckling hälsa och välfärd

Beslutet ska skickas till
Region Dalarnas medlemmar

Handläggare
Christina Wessman
christina.wessman@regiondalarna.se
Karin Torberger
Landstinget Dalarna
Karin.torberger@ltdalarna.se

Datum
2014-03-20

Beskrivning av verksamhet och grunduppdrag vid ungdomsmottagning

Grundförutsättningar

Ungdomsmottagningen ska utifrån en helhetssyn möta ungdomar och utgå från deras behov oavsett sexuell identitet, funktionshinder, kön, etnisk, religiös, kulturell eller livsfilosofisk tillhörighet. Kommun och landsting samverkar genom ungdomsmottagningen kring den gemensamma målgruppen ungdomar. Multiprofessionell kompetens; medicinsk och psykosocial, ger ungdomar möjlighet att på ett och samma ställe få råd och stöd i de olika frågor och problem som utvecklingen från barn till vuxen medför. Barnkonventionens fyra grundprinciper är vägledande för verksamheten: barnets rätt att inte diskrimineras, barnets bästa i främsta rummet, barnets rätt till liv och utveckling samt barnets rätt att få uttrycka sina åsikter. Arbetet utförs i enlighet med FSUM's riktlinjer (Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar).

Ungdomsmottagningens mål

Målet för ungdomsmottagningens verksamhet är att stärka ungas identitetsutveckling genom att främja fysisk, psykisk, social och sexuell hälsa. En del i att främja sexuell hälsa är att förebygga oönskade graviditeter och sexuellt överförbara infektioner.

Ungdomsmottagningens utformning

Ungdomsmottagningen utgör tillsammans med bland annat skolans elevhälsa och socialtjänstens förebyggande verksamhet, den gemensamma verksamheten för hälsofrämjande, förebyggande och tidiga insatser till målgruppen.

Ungdomsmottagningen ska ses som ett komplement till övrig hälso- och sjukvård.

Det arbete som bedrivs inom en ungdomsmottagning består av individuella samtal, undersökning, behandling, gruppverksamheter samt utåtriktat arbete. Besök i skolan från ungdomsmottagningarna är av ett stort värde och ska vara en del av det utåtriktade arbetet.

Verksamheten bör omfatta följande områden men kan varieras efter lokala behov och resurs- och kompetensnivåer.

Verksamheten omfattar följande områden

- Sexualitet och samlevnad
- Psykologiska och psykosociala frågeställningar
- Kulturrelaterade frågeställningar
- Livsstilsfrågor
- Allmänmedicinska frågeställningar såsom kroppsutveckling och hälsofrågor utifrån ovan nämnda områden.

Ungdomsmottagningens målgrupp

Ungdomsmottagningen är till för alla ungdomar 13- 24 år. När det gäller den nedre åldersgränsen bör dock en individuell bedömning ske.

Ungdomsmottagningens bemanning/kompetens

Kommunerna och landstinget ansvarar gemensamt för att personalen på ungdomsmottagningen har rätt medicinsk och psykosocial kompetens och att all personal har de förutsättningar som krävs för att kunna bemöta ungdomar på ett ändamålsenligt sätt. Kommuner och landsting ansvarar gemensamt för att personalen får en ändamålsenlig kompetensutveckling/handledning vilket specificeras i det lokala avtalet. Kommunerna och landstinget ska gemensamt eftersträva bemanning med båda könen på ungdomsmottagningen

Följande personalsammansättning utgör grund för verksamheten:

- Barnmorska med förskrivningsrätt
- Kurator
- Läkare

Utöver detta kan mottagningen utifrån lokala behov, resurser och förutsättningar ha tillgång till andra personalkategorier. Ett multiprofessionellt arbetssätt, teamarbete, med respekt för olika yrkeskategoriers kompetens gagnar helhetssynen på ungdomarnas situation.

Tillgänglighet och valfrihet

Ungdomsmottagningen ska vara en ”lågtröskelverksamhet” vilket innebär att det ska vara lätt för alla ungdomar att söka hjälp och att man kan vända sig till mottagningen med olika slags frågor. Ungdomar söker på eget initiativ till ungdomsmottagningen.

Ungdomsmottagningen bör ha egna funktionella, lättillgängliga och centralt belägna lokaler fristående från annan verksamhet. Lokalisering och öppettider bör vara anpassade efter ungdomarnas behov och lokala förutsättningar. Ungdomar ska kunna välja fritt vilken ungdomsmottagning de vill besöka i Dalarna.

Huvudmannskap och samverkansavtal

Huvudman för verksamheten kan vara antingen landstinget eller kommunen var för sig eller tillsammans. Det är viktigt att huvudmannens ansvar tydliggörs i ett samverkansavtal.

Om flera huvudmän delar ansvaret ska skriftligt avtal tecknas om ansvarsfördelning, finansiering och resursnivåer. Huvudmannen/arbetsgivaren har det yttersta ansvaret att se till att verksamheten och den enskilda mottagningen uppfyller uppsatta mål. Det är huvudmannen/arbetsgivaren för ungdomsmottagningen som klargör vilken lagstiftning de anställda arbetar efter.

Vem man är anställd av och i vilken befattning samt vilka lagar som styr verksamheten avgör hur rapportering, dokumentation och ansvar ser ut. Huvudmännen ansvarar gemensamt för att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, exempelvis vad gäller kvalitetssäkring och uppföljning.

Verksamhetschef/er, arbetsledning

Enligt 29 § HSL skall det där det bedrivs hälso- och sjukvård finnas någon som svarar för verksamheten (verksamhetschef). Vid ungdomsmottagningen skall det finnas en verksamhetschef som ansvarar för hela den verksamhet som bedrivs i samverkan, såvida inte parterna valt ett delat huvudmannaskap. Vid delat huvudmannaskap ska det finnas utsedd verksamhetschef för respektive ansvarsområde.

Avgörande för en persons lämplighet att inneha en befattning som verksamhetschef är dennes utbildning, erfarenhet och personliga egenskaper. Verksamhetschefen måste inte ha hälso- och sjukvårdsutbildning.

Verksamhetschefen ska svara för att verksamheten har en personal- och kompetensstruktur som tillgodoser god vårdkvalitet, hög patientsäkerhet och främjar kostnadseffektivitet. Den huvudman som är arbetsgivare ansvarar för att verksamhetschefen har kompetens för uppgiften.

Det är lämpligt att utse en chef/samordnare på varje ungdomsmottagning. Skriftlig uppdragsbeskrivning för chefen/samordnaren bör finnas.

Verksamhetschefen har, antingen själv eller genom att anlita personer med lämplig kompetens, att säkerställa de krav som ställs på honom/henne.

Vårdgivaren ansvarar för att verksamhetschefen har tillräcklig kompetens för uppgiften. Vårdgivaren ansvarar också för att verksamhetschefen ges möjlighet att utföra sina arbetsuppgifter så att patientsäkerheten är tillfredsställande och vården vid enheten har god kvalitet.

Arbetsgivaren/vårdgivaren har arbetsmiljöansvar för sitt ansvarsområde och detta ansvar går ej att delegera.

Medicinskt ansvar

Inom kommunalt bedriven verksamhet har den nämnd som ansvarar för verksamheten också ansvar för att utse medicinskt ansvarig. I utövningen av dessa uppgifter är den medicinskt ansvariga inte underställd verksamhetschefen. Verksamhetschefen kan därför inte ingripa vid fullgörandet av dessa uppgifter. Ledningsansvaret för verksamhetschefer inom den kommunala hälso- och sjukvården begränsas således av de uppgifter den medicinskt ansvariga har. Verksamhetschefen ansvarar dock för att den medicinskt ansvariga har den kompetens som erfordras för uppgiften och att den har möjlighet att fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Styrgrupp

I varje kommun ska det finnas en lokal styrgrupp med verksamhetsansvariga chefer för respektive huvudman. Den lokala styrgruppen ansvarar för uppföljning av verksamhetsplan, verksamhetsberättelse och kvalitetsredovisning. Vid behov/önskemål om tilläggsuppdrag för en ungdomsmottagning fattas beslut av lokal styrgrupp.

Samverkan

Ungdomsmottagningens verksamhet förutsätter väl fungerande samarbetsformer med socialtjänst, skola, övrig hälso- och sjukvård. Den ska

också utifrån lokala förutsättningar och behov samverka med andra aktörer som berörs i frågor om barn och ungdomars välbefinnande.

Ungdomsmottagningen bör medverka till att utveckla väl fungerande samarbetsformer samt, i samverkan med andra aktörer, följa och medverka till kunskapsutveckling inom verksamhetsområdet och anpassa verksamheten därefter. Ungdomsmottagningen ska vara en lokal kunskapsbank dit människor kan vända sig för information, utbildning och konsultation i frågor som rör ungdomar.

Samordning av länets Ungdomsmottagningar

Kommuner och landsting skall gemensamt tillgodose behovet av samverkan och tillse att det finns utrymme för samarbete på regional och nationell nivå mellan ungdomsmottagningar. Som ett stöd för detta finns ett länsamordnaruppdrag.

Ekonomi

Personalansvar styrs och regleras av lokala avtal.

De lokala avtalen ska baseras på följande kostnadsfördelningsprincip:

- Landstinget ansvarar för sjuksköterska/barnmorska/läkare, provtagning, IT kostnader för landstingets vårdinformationssystem, läkemedel och kondomer samt länsamordnaruppdrag.
- Kommun ansvarar för kurator, IT kostnader för kommunens dokumentationssystem samt lokalkostnader för ungdomsmottagningen.

Avgifter

Besöken på ungdomsmottagningen skall vara avgiftsfria för de besök som är inom ungdomsmottagningens uppdrag. För sjukvårdsbesök ska den sökande hänvisas till rätt instans (vårdcentral, samtalsmottagning barn och unga, öppenvård psykiatri eller annan enhet).

Sekretess på ungdomsmottagning

All personal har tystnadsplikt vilket regleras i lagen om Offentlighet och sekretess 2009:400. Sekretess gäller både inom socialtjänsten och inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men. Bilaga E

Information skall lämnas på det sätt som anges i patientdatalagen och personuppgiftslagen. Vårdnadshavare har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör underårigas personliga angelägenheter. Vårdnadshavarens rätt till information uttunnas dock då barnet blir äldre.

Genom att efterfråga samtycke till delad information inom

ungdomsmottagningen underlättas den interna samverkan/samarbetet.

Enligt 14 kap. § 1 i Socialtjänstlagen har all personal som arbetar med barn och unga anmälningsplikt. Ungdomar ska informeras om sekretessreglerna och på vilket sätt deras besök dokumenteras.

Dokumentation på ungdomsmottagning

Besöken på ungdomsmottagning ska dokumenteras enligt för var tid gällande registerlagstiftning, t.ex. patientdatalagen, för respektive huvudman.

Vid ungdomsmottagningar samverkar huvudmän utifrån sina lagstadgade uppdrag. Lokalt kan överenskommas att personal kan delta i en annan huvudmans verksamhet genom att ges ett dokumenterat uppdrag hos den andra huvudmannen. Uppdragstagaren har att iaktta den sekretess som gäller inom den verksamhet där hen för tillfället fullgör arbetsuppgifter. Hen dokumenterar hos den huvudman där uppdraget utförs. Om ingen sekretessbrytande regel finns får en uppdragstagare inte använda sig av uppgifter erhållna hos en vårdgivare inom hälso- och sjukvården när hen verkar inom socialtjänsten och omvänt.

Verksamheten i sin helhet ska dokumenteras i verksamhetsplan och verksamhetsberättelse.

Kvalitetssäkring

Ungdomsmottagningarna ska analysera och synliggöra verksamhetens kvalitet och resultat för personal, brukare och omvärld. Uppdragsgivare och verksamhet ska var för sig och tillsammans följa upp och bidra till att verksamheten utvecklas i önskvärd riktning.

Systematisk uppföljning, gemensam för ungdomsmottagningarna i Dalarna ska utvecklas.

Handläggare
Christina Wessman
christina.wessman@regiondalarna.se
Karin Torberger
Landstinget Dalarna
karin.torberger@ltdalarna.se

Datum
2014-03-20

Lagar och styrdokument ungdomsmottagningar

Barnkonventionen

Sverige har iklätt sig en internationell, folkrättslig förpliktelse att följa bestämmelserna i ”Konventionen om barns rättigheter”. Det betyder att all offentlig verksamhet som rör barn och unga ska vila på barnkonventionens grund. Barnkonventionens fyra grundprinciper är vägledande för verksamheten: barnets rätt att inte diskrimineras, barnets bästa i främsta rummet, barnets rätt till liv och utveckling samt barnets rätt att få uttrycka sina åsikter.

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

25 kap 1 Offentlighets- och sekretesslagen ”Sekretess gäller inom hälso- och sjukvården för uppgift om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.”

26 kap 1§ Offentlighets- och sekretesslagen ”Sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.”

Föräldrabalken

6 kap. § 11 anger att vårdnadshavare som regel har rätt och skyldighet att bestämma i frågor rörande underårigs personliga angelägenheter.

Vårdnadsrätten uttunnas dock då barnet blir äldre.

Ovanstående ska på Ungdomsmottagningen vägas mot sekretesslagen och en sekretessprövning skall göras enligt Sekretesslagen 7 kap. § 1 och § 4 när det gäller ungdomar i de nedre tonåren.

Sekretessprövning skall dokumenteras i journalen.

JO's yttrande 1998/99 s.464 är vägledande såvitt gäller gränsdragningsfrågor gällande barn och sekretess;

”Vårdnadshavare har enligt 6 kap 11§ Föräldrabalken rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter. Här av följer att vårdnadshavaren med stöd av 14 kap 4§ Sekretesslagen (*12 kap 1-2§§ Offentlighets – och sekretesslagen*) som regel har rätt att ta del av och förfoga över

sekretesskyddade uppgifter angående barnet (se prop 1988/89:67 s.35 f). Det ankommer dock på vårdnadshavaren att i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta allt större hänsyn till barnets synpunkter och önskemål. Rätten att bestämma i frågor som rör barnet tunnans ut då barnet blir äldre och bestämmanderätten flyttas över på den unge själv. Det gäller även frågan om dispositionsrätten över den unges sekretess. En förälder har således inte alltid möjlighet att utan den unges medgivande ta del av sekretesskyddade uppgifter rörande ett barn som uppnått en viss mognad och utveckling (prop1979/80:2 s.330). Vid prövningen av om en uppgift som gäller en underårigs personliga förhållanden skall lämnas ut till en förälder eller inte är det således viktigt att inledningsvis klargöra vem som disponerar över sekretessen, vårdnadshavaren eller den unge själv. Från lagtillämpningssynpunkt gäller det att avgöra vem av dem som skall anses utgöra "den enskilde" enligt 14 kap 4§ Sekretesslagen (12 kap 1-2§§ Offentlighets – och sekretesslagen).

Hälso- och sjukvårdens åtagande

Verksamheten för hälso- och sjukvårdspersonalen vid Ungdomsmottagning regleras av hälso- och sjukvårdslagen, offentlighets- och sekretesslagen, föräldrabalken, smittskyddslagen, abortlagen och patientdatalagen.

Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

§ 2 Målet för hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

§ 2 c Hälso- och sjukvården skall arbeta för att förebygga ohälsa.

.

Preventivmedelsrådgivning och stödsamtal

2 § Vårdgivaren ska ansvara för att det fastställs rutiner som säkerställer att kvinnan erbjuds

1. preventivmedelsrådgivning före eller efter en abort,
2. stödsamtal före och efter en abort, och
3. stödsamtal före och efter avbrytande av havandeskap enligt 6 § abortlagen (1974:595).

<http://www.socialstyrelsen.se/sosfs/2009-15/>

Smittskyddslagen

2 kap § 4 Läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal ska vidta de åtgärder som skäligen kan krävas från smittskyddssynpunkt.

2 kap § 5 En behandlande läkare som misstänker eller konstaterar fall av allmänfarlig sjukdom eller annan anmälningspliktig sjukdom, ska anmäla detta till smittskyddsläkaren och till Folkhälsomyndigheten.

Hälso- och sjukvårdspersonal för journal enligt patientdatalagen.

Kommunala åtaganden

Verksamheten för kommunens personal regleras främst av socialtjänstlagen, offentlighets- och sekretesslagen och föräldrabalken.

Socialtjänstlagen

För kommunens del regleras ungdomsmottagningsverksamheten av 2 kap. § 1, kap. 3 § 1, § 4 och § 5 och 5 kap. § 1 i Socialtjänstlagen.

2 kap. § 2 Kommunen har det yttersta ansvaret för att de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta ansvar innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

3 kap. § 1 Till socialnämndens uppgift hör att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen, medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen, genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningar för goda levnadsförhållanden, svara för omsorg och service, upplysning, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det. Socialnämnden ska informera om socialtjänsten.

3 kap 2 § Socialnämnden skall även i övrigt ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och ungdom, äldre och andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd. Socialnämnden skall i sin verksamhet främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning.

3 kap. § 5 Socialnämndens insatser för den enskilde skall utformas och genomföras tillsammans med honom eller henne och vid behov i samverkan med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar.

5 kap. § 1 Socialnämnden skall verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden.

Ansökan om fondmedel

Neuroförbundet Falun och Norra Dalarna fyller 20 år i år. Det ska vi fira med en föreläsning, middag och underhållning vid hotell Lerdalshöjden i Rättvik.

Neuroförbundet är en ideell organisation för personer med en neurologisk sjukdom/skada, såsom MS, ALS, Stroke, Ryggmärgsskada.

Vi söker ekonomiskt bidrag till bl a en föreläsning av Jonas Gustafsson som berättar om "Vägen till Kilimanjaro 2016" ett gäng på tolv personer varav fyra i rullstol har gett sig ut på sitt livs resa, som ska sluta på Kilimanjaros topp 2016.

Kostnad:

Övriga kostnader: 17 000:-

Hyra lokal: 2000:-

Underhållning: 20 000:-

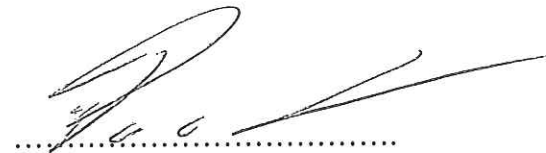
Middag: 500:-/pers

Vi ansöker om 43 500 kr för våra medlemmar i Orsa kommun (9 st).

I övriga kostnader ingår: PC kanon/ljusanläggning, annons samt porto.

Falun 2014 06 12 .....

Neuroförbundet Falun och Norra Dalarna

.....

Perove Hanzon Ordförande

.....

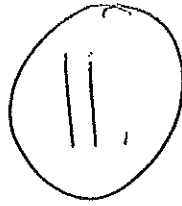
Åsa Hedman Sekreterare

.....

Karin Markedal Kassör

Direktionen

Sammanträdesdatum
2014-03-27

§ 73

Dnr RD 2014/45

Region Dalarnas årsredovisning 2013

Direktionens beslut

1. förslaget till årsredovisning för räkenskapsåret 2013 fastställs
2. årets resultat om 6 616 kr tillsammans med tidigare års balanserade vinstmedel om 11 359 255 kr, totalt 11 365 871 kr överförs i ny räkning
3. att medlemmarna föreslås godkänna föreliggande årsredovisning för Region Dalarna räkenskapsåret 2013

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2014-03-05 i ärendet
- Årsredovisning 2013

Beslutet sänds till:

Region Dalarnas medlemmar
Region Dalarnas revisorer

Justerings sign

Utdragsbestyrkande

Direktionen

Sammanträdesdatum
2014-03-27

§ 74

Dnr RD 2014/54

Region Dalarnas verksamhetsberättelse 2013

Direktionens beslut

Region Dalarnas verksamhetsberättelse för 2013 fastställdes

Sammanfattning av ärendet

Region Dalarnas kansli har utarbetat ett förslag till verksamhetsberättelse för 2013.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2014-03-18 i ärendet
- Verksamhetsberättelse 2013

Beslutet sänds till:

Region Dalarnas medlemmar

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

REGION DALARNA

Verksamhetsberättelse
och årsredovisning 2013

Innehållsförteckning

Dalarna står fortsatt starkt och många bidrar till det!	3
Det här är Region Dalarna	4
Politisk ledning	5
Verksamhetsidé	7
Vision	7
Verksamhetspolicy	7
Dalastrategin	8
Ekonomi och projektfinansiering	9
Personal och kommunikation	10
<i>Personal</i>	10
Näringsliv och samhällsbyggnad	12
<i>Innovationer och entreprenörskap</i>	12
<i>Besöksnäring</i>	13
<i>Kompetensförsörjning</i>	14
<i>Ung i Dalarna</i>	15
<i>Statistik- och analys</i>	16
<i>Infrastruktur</i>	17
<i>Kollektivtrafik</i>	18
<i>Internationellt</i>	18
<i>Särskilda utvecklingsområden</i>	19
<i>Samorganisationer</i>	19
Utveckling, hälsa och välfärd	20
Färdtjänsten Dalarna	22
Elevantagningen	23
AV-media	24
Projekt finansierade ur anslaget för regionala tillväxtåtgärder 2013	25

Dalarna står fortsatt starkt och många bidrar till det!

Med ännu ett verksamhetsår bakom oss kan vi fylla en verksamhetsberättelse med goda insatser och resultat. Samtidigt står Dalarna fortsatt starkt och har framtiden för sig. Våra utmaningar är flera men därmed också möjligheterna.

Det är tillsammans som vi i Dalarna har uppnått dagens styrka och det är tillsammans som vi kan lösa framtidens utmaningar. Många i Dalarna kan och vill bidra i arbetet där samverkan och samarbete är nyckelord, men än viktigare är vilja till samhandling.

Region Dalarna har, som ansvarig för Dalarnas regionala utvecklingsarbete, en tydlig roll att samordna insatser och få länets olika aktörer att gå åt samma håll. I det ligger också en rättighet och ett ansvar för oss att ta och stödja olika initiativ och företräda Dalarna. Vi kan och ska därför mantla en roll som är större än våra samlade uppdrag, som har växt mycket sedan starten år 2002.

För Region Dalarna är kommunerna och landstinget mycket viktiga för uppgiften att samla krafter, men också för att länka samman den lokala och regionala nivån och skapa samsyn och samhandlande för Dalarna. Välfärdstjänsterna är också nyckeln till ett gott samhälle.

Länsstyrelsen Dalarna är en viktig aktör för Dalarnas utveckling. Inte enbart för de statliga uppdragen och för att länsstyrelsen är den enda statliga myndighet som har länet som geografiskt ansvarsområde utan också för den kompetens och kunskande som finns samlad där.

En annan värdefull aktör är Högskolan Dalarna. Det är av stor betydelse att ha en regional högskola som är väl förankrad i länet som utbildningsanordnare och med en kunskapsintensiv verksamhet och personal samt en vilja att ta ett medansvar för länets utveckling.

En tydlig bas för Dalarnas styrka är vårt näringsliv som befinner sig i framkant i utvecklingen både vad gäller teknikbemängd verksamhet, annan varuproduktion och allehanda tjänster inom exempelvis besöksnäringen. Styrkan har en utgångspunkt i en samverkan offentligt och privat vilket också är en utgångspunkt för Region Dalarna. Vi kan och ska bidra till goda möjligheter och förutsättningar för Dalarnas näringsliv och gör också det.

Sedan vill jag nämna Dalarnas omfattande föreningsliv, vårt starka kulturliv, andra statliga aktörer med verksamhet i länet, intresseföreningar inom olika områden, utbildnings- och folkbildningsområdet i stort med flera. Alltså alla de som bidrar och medverkar till Dalarnas utveckling och styrka och utan vilka vårt utvecklingsansvar inte skulle ge resultat.

Det är vi alla tillsammans som gör skillnad för Dalarna och Dalarnas framtid!

Leif Nilsson
Ordförande

Politisk ledning

Region Dalarnas arbete leds av direktionen, som är det beslutande organet. De 15 medlemskommunerna representeras av en ordinarie ledamot och en ersättare vardera, landstinget representeras av tio ledamöter och tio ersättare.

Detta förhållande speglar också den del av Region Dalarnas finansiering som kommer via medlemmarnas insatser. Direktionen har för mandatperioden 2011-2014 utsett två beredningar och fyra råd inom olika verksamhetsområden. Dessa är infrastruktur- och kollektivtrafikberedningen, välfärdsberedningen, demokratirådet, rådet för ett attraktivt Dalarna, rådet för forskning, utbildning och kompetensförsörjning samt rådet för miljö – bygga – bo.

2013-12-31 hade direktionen följande sammansättning:

Ledamöter från kommunerna

Leif Nilsson (S), Smedjebacken, ordförande
Jan Bohman (S), Borlänge
Jonny Gahnshag (S), Falun
Ulf Hansson (S), Hedemora
Lars Isacsson (S), Avesta
Sofia Jarl (C), Gagnef
Ulrika Liljeberg (C), Leksand
Marie Olsson (S), Orsa
Kurt Podgorski (S), Malung-Sälen
Bengt-Åke Rehn (S), Mora
Annette Riesbeck (C), Rättvik
Abbe Ronsten (S), Säter
Maria Strömkvist (S), Ludvika
Kjell Tenn (C), Älvdalen
Per-Anders Westhed (C), Vansbro

Ersättare från kommunerna

Melker Andersson (M), Hedemora
Tommy Andersson (M), Säter
Håkan Berggren (M), Smedjebacken
Jan Dahlquist (S), Rättvik
Christina Haggren (M), Falun
Malin Höglund (M), Mora
Lars-Erik Jansson (S), Leksand
Alf Johansson (S), Gagnef
Tom Martinsson (M), Malung-Sälen
Nils-Åke Norman (M), Älvdalen
Ulla Olsson (M), Borlänge
HåGe Persson (M), Ludvika
Bengt-Åke Svahn (KD), Orsa
Johan Thomasson (M), Avesta
Vakant

Ledamöter från landstinget

Lena Reyier (C), förste vice ordförande
Ingalill Persson (S), andre vice ordförande
Sören Bertilsson (S)
Bo Brännström (FP)
Gunilla Franklin (M)
Bengt Lindström (S)
Torsten Larsson (KD)
Ann-Catrin Lofvars (MP)
Mikael Rosén (M)
Thomas Ylvén (V)

Ersättare från landstinget

Gunnar Barke (S)
Hans Gleimar (M)
Nils Gossas (MP)
Elin Norén (S)
Lisbet Mörk-Amnelius (DSP)
Mai Olofsson (V)
Anders Ahlgren (C)
Birgitta Sacrédeus (KD)
Kristina Svensson (S)
John Thornander (FP)

2013-12-31 hade arbetsutskottet följande sammansättning:

Ledamöter

Leif Nilsson (S), ordförande
Lena Reyier (C), förste vice ordförande
Ingalill Persson (S), andre vice ordförande
Jonny Gahnshag (S)
Mikael Rosén (M)

Ersättare

Jan Bohman (S)
Bo Brännström (FP)
Torsten Larsson (KD)
Marie Olsson (S)
Thomas Ylvén (V)

Revisorer

Myr Herbert Halvarsson (S), Älvdalen, ordförande
Lars Ivarsson (S), Borlänge
Lars-Erik Eriksson (M), Borlänge

Revisorerna har biträttats av auktoriserad revisor Emil Forsling från Öhrlings PriceWaterhouseCoopers. Kommunallagen 9 kapitel 21 § anger att revisorerna ska avge en särskild revisionsberättelse över verksamhet i nämnder inrättade av direktionen. Berättelsen överlämnas till direktionen, som därefter prövar frågan om ansvarsfrihet för de nämnder den själv har tillsatt.

Verksamhetsidé

Region Dalarna ska utifrån det regionala ledarskapet verka och ta ansvar för utvecklings- och tillväxtarbetet i Dalarna.

Vision

Region Dalarna ska vara och uppfattas som den offentliga aktör som spelar den största och mest avgörande rollen i utvecklingen av Dalarna.

Verksamhetspolicy

I en verksamhet där alla medarbetare känner både stolthet och glädje över att vara med och arbeta för Dalarnas utveckling, ska vi allt mer professionellt och drivande verka inom områdena:

- Näringsliv och samhällsbyggnad
- Utveckling, hälsa och välfärd
- Projektfinansiering

i syfte att samordna och effektivisera det regionala utvecklingsarbetet på ett hållbart sätt samt stärka de demokratiska möjligheterna att påverka.

Det vi uppnår och vill ska vi kommunicera på ett bra och tydligt sätt.

Dalastrategin

Arbetet med att ta fram en ny Dalastrategi, Dalarnas Regionala Utvecklingsstrategi (RUS), har pågått under hela 2013. I verksamhetsplanen för 2011-2014 konstaterades att den hittillsvarande Dalastrategin borde omarbetas för att förhålla sig till förändrade yttre omständigheter och till EU:s kommande sammanhållnings- och strukturfondspolitik. För 2013 var målet att en ny Dalastrategi skulle vara utarbetad och antagen och under året har omfattande dialoger och seminarier skett med olika parter. I samarbete med högskolan kompletteras Dalastrategin med en statistisk beskrivning av Dalarna.

Region Dalarnas direktion har återkommande fått information om arbetets fortskridande. Behovet av en omfattande dialog har medverkat till att ett slutligt antagande av Dalastrategin väntas ske under första kvartalet 2014.

För att knyta samman kommunernas omfattande och politiskt styrda arbete med landsbygdsutveckling med den regionala nivåns avvägningar och insatser gjorde Region Dalarna bedömningen att det behövdes ett landsbygdspolitiskt program. Programmet antas parallellt med den nya Dalastrategin. Landsbygdspolitiska programmet lyfter fram ett antal insatsområden som kommunerna och Region Dalarna kan påverka för att stimulera utvecklingen på landsbygden. Insatsområdena relaterar till vägvalen för Dalastrategin och handlar främst om åtgärder och initiativ som gör att verksamheter och livsmiljöer på landsbygden förblir attraktiva. Det landsbygdspolitiska handlingsprogrammet utvecklar och konkretiserar Dalastrategins landsbygdsperspektiv för det regionala tillväxtarbetet.

I arbetet med Dalastrategin ingick att till Tillväxtverket redovisa och förankra en handlingsplan för jämställdhet. Handlingsplanen, som antogs våren 2013, beskriver aktuella utmaningar kopplade till bristande jämställdhet och vad som behövs göras för att komma tillrätta med dessa. Målet med handlingsplanen är att Region Dalarna ska ge kvinnor och män likvärdiga möjligheter till inflytande och resurser i Dalarnas tillväxtarbete. I arbetet med handlingsplanen har åtta tydliga utmaningar lyfts fram som grundelement i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Arbetet med en digital agenda för Dalarna har kopplats till arbetet med Dalastrategin. I samverkan med Länsstyrelsen Dalarna har ansträngningar i första hand lagts på att skapa en gemensam organisation som kan ta sig an den omfattande uppgiften att under de närmast kommande åren utforma och aktivt arbeta med de aktiviteter som ingår i den digitala agendan.

Ekonomi och projektfinansiering

Region Dalarna har det regionala tillväxtansvaret i Dalarna och har som ett medel i detta arbete rätt att besluta om användningen av statliga projektmedel för regional tillväxt från anslaget 1:1.

Projektens aktiviteter ska ligga i linje med den regionala utvecklingsstrategin – Dalastrategin – samt handlingsprogrammet för näringslivsutveckling. Ett av de viktigaste målen för projektverksamheten är att i samverkan med andra aktörer bygga upp resurser för att åstadkomma en positiv utveckling av näringslivet i Dalarna.

Region Dalarna har under 2013 beslutat om medfinansiering av 35 projekt och förstudier till ett sammanlagt belopp av 29 061 759 kronor.

Besluten fördelar sig utifrån handlingsprogrammet för insatsområden inom näringslivsutveckling enligt följande:

▪ Innovativa miljöer	4 065 000
▪ Entreprenörskap	18 306 759
▪ Kompetensförsörjning	6 330 000
▪ Tillgänglighet	360 000
Totalt:	29 061 759

Projekten redovisas i specifikation på sidan 25

Under 2013 har 13 uppföljningsbesök hos projektägare genomförts. Målsättningen inför verksamhetsåret var 20 besök. Bedömningen är att de genomförda besöken i kombination med andra aktiviteter väl motsvarar en bra nivå både avseende kontroll och erfarenhetsutbyte.

Ett arbete pågår med att ta fram en webbaserad projektansökan och ansökan om utbetalning. Arbetet görs tillsammans med Tillväxtverket inom ramen för befintligt ärendehanteringssystem Nyps och beräknas vara klart under våren 2014. I samband med detta kommer hemsidan att uppdateras och informations- och utbildningsinsatser att genomföras. Rekvisitionshanteringen har fungerat mycket bra och målsättningen att samtliga kompletta rekvisitioner ska vara utbetalda inom en månad har uppnåtts. Totalt har 327 ansökningar om utbetalningar och rekvisitioner hanterats under 2013.

Region Dalarnas ekonomiska resultat för 2013 är + 7 tkr vilket tillförts eget kapital som därmed uppgår till 11 366 tkr. Den finansiella målsättningen att Region Dalarna ska redovisa ett nollresultat eller bättre och ett oförändrat eller större eget kapital har därmed uppnåtts.

Personal och kommunikation

Enheten Personal och kommunikation arbetar löpande med att svara upp mot de krav som ställs från en ständigt föränderlig organisation. Till enheten hör personalfrågor, löner, posthantering, mötesservice, reception, diariehantering, administrativt stöd till den politiska organisationen, IT, vaktmästeri. Enheten har också extern verksamhet i form av en kommunikationsgrupp och projektet Flytta till Dalarna med inflyttarservice.

Personal

Region Dalarna ska vara en attraktiv arbetsgivare där varje medarbetare stärker Region Dalarnas varumärke. Medarbetarna är kompetenta och engagerade och ska uppmuntras med utmanande arbetsuppgifter, utvecklingsmöjligheter och en väl fungerande arbetsmiljö.

Vid årsskiftet 2013 hade Region Dalarna 55 tillsvidareanställda medarbetare (16 män och 39 kvinnor) och 11 visstidsanställda (1 man och 10 kvinnor). Utöver detta har regionförbundet gjort tjänsteköp av personal från länets kommuner och landsting. 6 personer har lånats in för att genomföra olika projekt.

Av samtliga anställda var 6 % mellan 20-29 år, 17 % personer mellan 30-39 år, 31 % mellan 40-49 år, 30 % 50-59 år, 16 % 60-69 år. Medelåldern för samtliga anställda var 47 år.

En helt ny enhet, Färdtjänsten Dalarna, är placerad på Dalatrafiks huvudkontor i Borlänge sedan årsskiftet 2012/13. Under våren organiserades handläggningen av färdtjänstlegitimeringen gemensamt för länet och sex färdtjänsthandläggare anställdes under året. (Se sidan 22).

För nyanställda har rutiner i samband med introduktion uppdaterats. Likaså har revideringen av riktlinjer för alla anställda påbörjats och ska så småningom samlas i en gemensam personalhandbok på intranätet.

Under hösten arrangerades en EU-utbildning för 13 medarbetare bestående av en halvdagsutbildning på hemmaplan samt studiebesök i Bryssel. Nio personer från Region Dalarna åkte också till Gotland för att ta del av det stora utbudet av seminarier och andra aktiviteter under Almedalsveckan.

Flera huskurser har genomförts för alla medarbetare, bland annat i Officepaketet, offentlighetsprincipen och diariehantering.

Region Dalarna bildades 2003 vilket

innebär att regionförbundet hade tioårsjubileum 2013. I maj bjöds medlemmar och andra medaktörer in för att fira med många seminarier och trevligt mingel. Region Dalarnas personal firade de tio åren i augusti.

Kommunikation

Kommunikationsarbetet är en förutsättning för att Region Dalarna ska uppfattas som en tydlig organisation och en stark regional ledare. En viktig utmaning för Region Dalarna är också att stärka Dalarnas roll i Sverige. Därför ska det opinionsbildande arbetet för Region Dalarna samordnas och bli mer effektivt.

Genom successivt utvecklade arbetsformer har Region Dalarnas projekt och verksamheter fått utökat kommunikativt stöd på både strategisk och operativ nivå. All personal har också getts möjlighet att delta i internutbildning i kommunikation för att bättre kunna utnyttja de tjänster, kanaler och material som finns.

Eftersom få nya projekt startats under året har idén om att det ska finnas en kommunikationsplan för varje nystartat projekt ännu inte implementerats. Detta arbete kommer att intensifieras vartefter tilldelningen av projektmedel, och därmed antal projekt, ökar.

Arbetet med opinionsbildning och politisk påverkan har utvecklats under det gångna året. Fokus har legat på områdena kompetensförsörjning och infrastruktur. Arbetet har bestått i framtagning av fakta och argument, debattartiklar samt kontakter med politiker, organisationer och företag.

Bilden av Region Dalarna i media har fördjupats genom ett medvetet arbete med att kommunicera bredden av vår verksamhet. Arbetet i projektet Flytta till Dalarna har fortsatt under året med rådgivning till inflyttare och nätverksträffar. Inflyttarlotsarna har dessutom besökt de flesta kommunerna i länet för diskussioner kring arbetet med projektet.

Evenemanget Träffa Dalarna genomfördes under hösten och var mycket lyckat. Denna gång låg ett större fokus på arbete och flera arbetsgivare i regionen engagerade sig. Många presumtiva inflyttare besökte Dalarna denna helg och ett flertal rekryteringar kom till stånd.

Näringsliv och samhällsbyggnad

Innovationer och entreprenörskap

Region Dalarna verkar för att alla näringar ska bidra till målet en bärkraftig region, där fler företag startas, överlever och växer i internationell konkurrens. Under året har samarbetet med andra regioner och nationella aktörer varit intensivt. EUs vision Europa 2020 har introducerats och programskrivningar för de regionala strukturfondsprogrammen för investeringar i tillväxt och sysselsättning har tagits fram. Inriktningen för smart tillväxt, hållbar tillväxt och tillväxt för alla innebär ett mer fokuserat arbete på forsknings- och innovationssatsningar. Dialoger med Högskolan Dalarnas forskningsmiljöer har förts för att involvera dem i det regionala tillväxtarbetet. Inledande diskussioner om att utforma en regional forsknings- och innovationsstrategi har hållits. Där lyfts speciellt klusterbildningarna fram som den viktiga länken mellan företagen, labbmiljöer och innovationsaktörer.

Ett transnationellt OECD-projekt rörande innovationskapacitet i gränsområden har genomförts och avslutats under 2013. I projektet har Dalarna samverkat med Hedmark i Norge som ett område.

I Dalarna har förutsättningarna för mäns företagande och arbete i mansdominerade branscher varit goda. Under 2013 har Region Dalarna gjort särskilda insatser för att stärka kvinnor och utlandsfödda som entreprenörer och för företagande inom kvinnodominerade branscher. Utbildningar har genomförts i genusmedveten kommunikation för politiker, handläggare och regionala tillväxtaktörer.

Projektet Kreativa och Kulturella Näringar II, som är ett samverkansprojekt kring utveckling av kultur- och kreativa näringar, drivs i samverkan med Region Gävleborg. Region Dalarna är projektägare. Projektet avslutas i februari 2014, efter ett fyraårigt arbete med att öka förutsättningarna för företagande och sysselsättning inom kulturella och kreativa sektorn.

KKN II har gjort insatser för att undanröja hinder som brister i finansiering och förmedlat ökad kunskap om KKN och företagande hos företagsrådgivare. Kulturverksamma har genom projektets aktiviteter fått bättre kunskap om affärs- och nätverk för utveckling av idéer, produkter och affärer. År 2013 har fokus varit på implementering av det som tagits fram under tidigare år.

I det sammanhanget har Stiftelsen Teknikdalen övertagit och driver ett idéutvecklingsprogram.

Besöksnäring utveckling

Region Dalarnas utvecklingsarbete inom besöksnäringen består i huvudsak av att stödja och fungera som värddorganisation och processägare för klusterinitiativet Destination Dalarna. Destination Dalarna fungerar som en gemensam och innovativ arena för samverkan mellan privata företag och organisationer, offentlig förvaltning, forskning och utbildning.

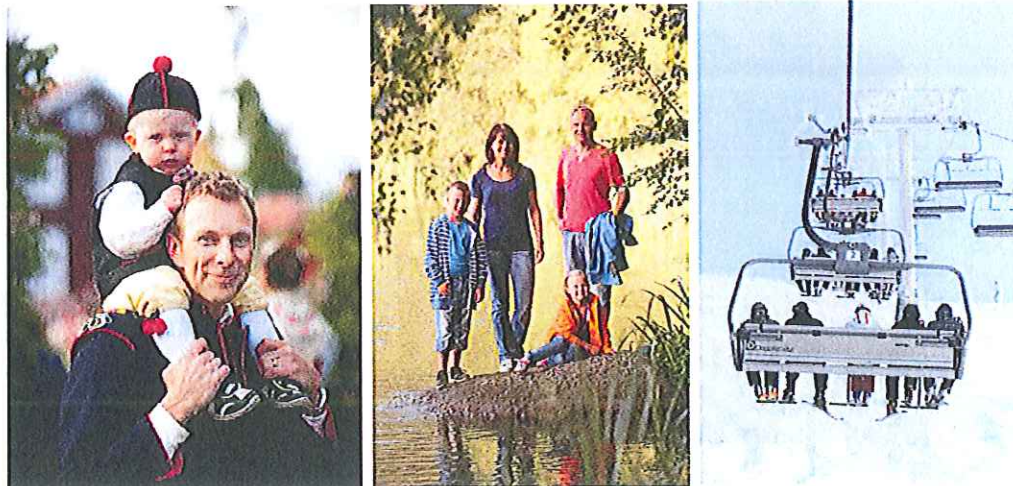
Under året har verksamhet och aktiviteter bedrivits enligt handlingsplanen inom projektet ”Destination Dalarna – innovativ tjänsteutveckling” och projektet ”Internationalisering, export och försäljning av besöksnäring produkter i Dalarna”.

För att öka exporten, utländska besök i Dalarna, har undersökningar och analyser gjorts på de prioriterade utlandsmarknaderna. Inom ramen för internationaliseringsprojektet har arbetet varit inriktat på marknadsföring inom flera olika kampanjer i samarbete med Visit Sweden. PR-arbetet har varit inriktat på produktion av trycksaker och säljmaterial, visningsresor, säljmöten, exportutbildning.

Inom ramen för Destination Dalarna och projektet innovativ tjänsteutveckling har en fortsatt utveckling av affärsutvecklingsprogrammet Kurbits genomförts. Utvecklingsarbetet har omfattat fördjupningar och genomförande av pilotprogram samt vidareutveckling av produktutvecklingskoncept för både mini-destinationer och tematiska nätverk.

Målsättningarna i den framtagna visionen och strategin för besöksnäring utvecklingen inom Destination Dalarna, uttryckt i tillväxttakt och marknadsandelar, förutsätter ett kontinuerligt arbete med vidareutveckling av statistik och analys, bland annat genom mätning av förädlingsvärdet av besöksnäring företagen. Ett sådant arbete har genomförts även under 2013.

Återkopplingen till bransch och intressenter skedde genom genomförande av den regionövergripande workshopen ”Up to Date” med 200 deltagare där resultat presenterades inom de fem områdena i strategin.

Kompetensförsörjning

Arbetet med kompetensplattformen och projektet Kompetensforum Dalarna sker helt samordnat. Projektet har varit en viktig ingrediens i arbetet med att etablera och utveckla den regionala kompetensplattformen.

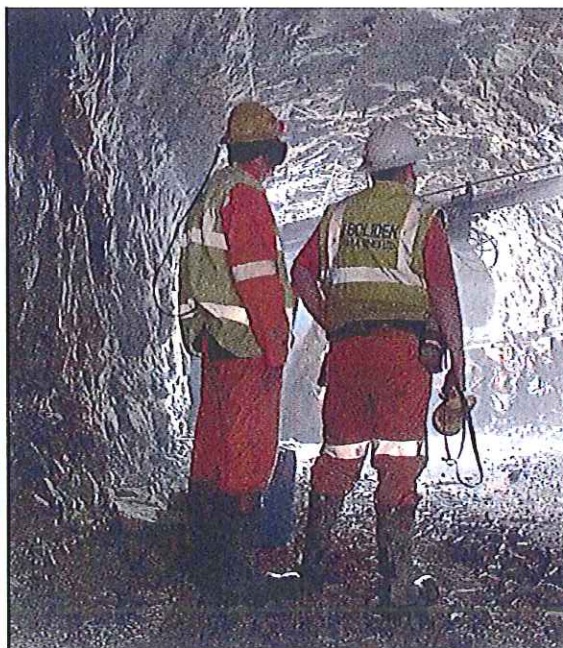
Under året har samverkan skett med ett stort antal aktörer, organisationer och myndigheter. En grupp bestående av aktörer på lokal och regional nivå har bildats, där återkommande möten genomförts och en struktur har byggts för att skapa kontinuitet i arbetet. Ett flertal forum är under uppbyggnad på branschnivå och kompetensplattformen representeras i styrgrupperna för vård och omsorgscollege och besöksnäringcollege. Sågverk-, VA-, bygg- och gruvbranscherna är exempel på områden där samverkansarbetet har etablerats.

Även om arbetet under 2013 resulterat i att vissa samverkansstrukturer har kommit till stånd så krävs ytterligare ansträngningar för att skapa de branschforum och utbildningsforum som ligger i kompetensplattformens idé.

Under 2013 har arbetet riktat till unga utvecklats vidare, dels genom ett fortsatt arbete med ungdomswebben, men också genom kunskapsspridning baserad på en tidigare genomförd kartläggning av 19 – 24- åringar. En dalabarometer som speglar ungdomarnas syn på byggbranschen presenterades i december.

Ett område som projektet uppmärksammat som utvecklingsområde är "attraktiv arbetsgivare". Ska arbetsgivare kunna behålla befintlig personal och locka till sig ny, en attraktiv arbetsgivare. För att få en första indikation på intresset anordnades och genomfördes en konferens tillsammans med Falun Borlänge-regionen, med temat medarbetarskap och attraktiv arbetsgivare. Konferensen lockade 150 deltagare vilket visar att det är ett angeläget område att arbeta vidare med.

Region Dalarna fick under 2013, inom ramen för regeringens mineralstrategi, i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen för gruv- och mineralnäringen tillsammans med fyra andra län.

Ung i Dalarna

Region Dalarna har genom Ung kraft arbetat för att öka ungas delaktighet och inflytande. Under 2013 har arbetet med utgångspunkt i initiativet under 2012 konkretiserats genom att framtagandet av strategin ”Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion” inleddes. Arbetet bygger på en modell där en politisk referensgrupp kompletteras med en expertgrupp av tjänstemän från kommuner och andra regionala organisationer. Dessutom har sex unga rådgivare rekryterats.

Under 2013 fortsatte diskussioner som inletts med Ungdomsstyrelsen kring möjligheten att med Dalarna som pilotlän genomföra en regional Lupp (lokal uppföljning av ungdomspolitik) på gruppen unga vuxna 19-25 år.

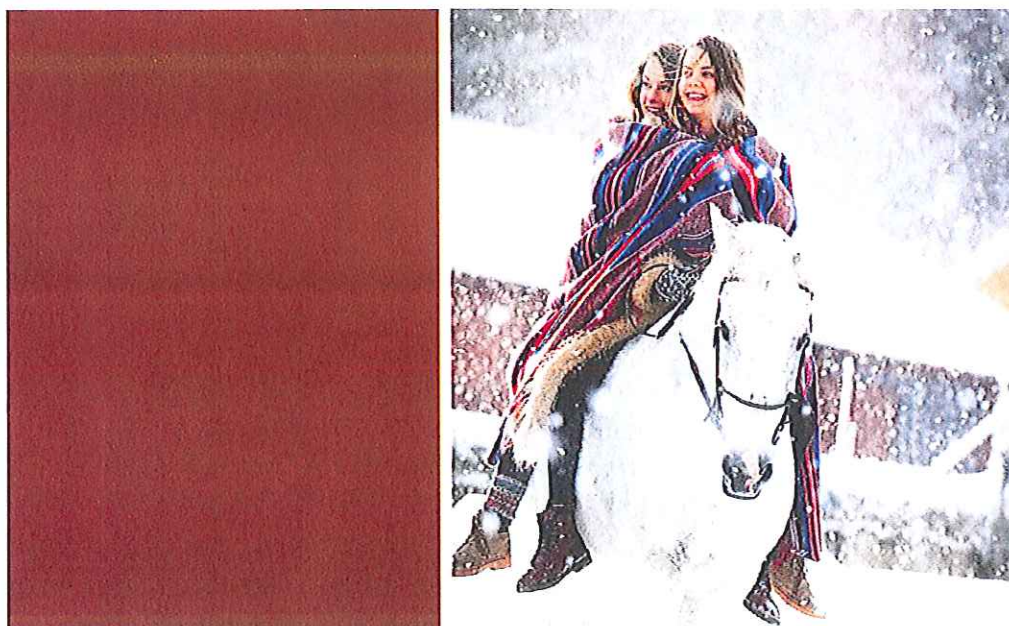
Under året har Ung kraft haft ett flertal träffar för erfarenhetsutbyte kopplat till processen i kommunerna. Regionala nätverksträffar har arrangerats på olika teman och med olika nätverk. En utvärdering av implementeringsprocessen påvisade att stödet från Ung Kraft är fortsatt önskvärt och uppskattat.

2013 var antalet sökande till PengeAkuten färre än föregående år. Arton ansökningar beviljades medel till genomförandet av sina projekt. 2012 genomfördes en omfattande marknadsföringskampanj, vilket förklarar stora delar av skillnaden mellan åren.

Ytterligare en del i Region Dalarnas arbete med och för unga är projektet Youth V.I.P. Dalarna/Hubei (se avsnittet Internationellt).

Socialfondsprojektet Unga till arbete syftar till att stödja kommunerna i deras arbete med unga arbetslösa. I samverkan med arbetsförmedlingarna genomför kommunerna programmet där unga får stöd och hjälp med att komma närmare arbetsmarknaden eller fortsatta studier.

Projektet har drivits med ett mycket bra resultat sedan 2010 och kommer att avslutas under 2014. I december 2013 hade drygt 2300 ungdomar genomgått programmet och av dessa gick 60 % vidare till arbete och studier.

De största framgångsfaktorerna med projektet är dels det regionala ägarskapet, dels det gemensamma förhållningssättet som kursledarna i kommunerna låter genomsyra hela programmet.

I juni 2013 avslutades projektet Stanna i Dalarna. Projektet arbetade för att få fler av Högskolan Dalarnas studenter att efter avslutade studier bosätta sig och arbeta i Dalarna. Projektet har mycket aktivt sökt samarbete med andra projekt och aktörer. Arbetssättet lyfts i utvärderingen av projektet som en av dess framgångsfaktorer där projektet skapat mervärden istället för konkurrens.

Utvärderingen pekar också på att frågan om vem som ska ta över ansvaret för de resultat som genererats i projektet – de arbetsätt och metoder som prövats inom ramen för projektet – hade kunnat ges större plats i arbetet. Delar av projektet fortsätter nu inom ramen för ”Dalarna – Sveriges bästa ungdomsregion” och Kompetensforum Dalarna.

Miljötinget arrangeras och finansieras av Landstinget Gävleborg och Region Dalarna i samverkan med en ny värdkommun varje år. Under 2013 har ansvaret för Miljötinget funnits hos Landstinget Gävleborg. Det under 2012 inledda arbetet med att bygga stabilare strukturer för Miljötinget har fortsatt under 2013. Värdkommun för Miljötinget under 2013 var Sandvikens kommun.

Statistik- och analys

Region Dalarna utökar årligen den egna databasen och förmedlar viktiga delar av den på den egna webbplatsen. Det underlättar för kommuner och andra intressenter som söker efter och har behov av relevant och lättillgänglig statistik. Under 2013 har arbetet koncentrerats på kvalitet och åtkomst till databasen.

Målet att se över och komma med förslag till en mer gemensamt ägd och finansierad produktion av statistik har inte kunnat verkställas. Frågan om utökad egen kapacitet för analyser och utvärderingar är kopplad till pågående organisationsöversyn som beräknas vara klar första kvartalet 2014.

Infrastruktur

Dalaföretagens möjligheter att bidra till den ekonomiska utvecklingen är beroende av att infrastrukturen i länet utvecklas i samma takt som produktionen och kan svara upp mot ökade transportkrav. Om inte transporterna klaras, riskeras inte bara den ekonomiska utvecklingen, utan även sysselsättningen på sikt.

Region Dalarna har haft nära dialog och samverkan med Trafikverket kring verksamhetsplanering för planens genomförande den närmaste treårsperioden. Trafikverket har ansvaret för planens ekonomiska genomförande med utgångspunkt i Region Dalarnas prioriteringar.

Verksamhetsåret 2013 dominerades av fortsatt genomförande av gällande länstransportplan samt upprättande av en ny reviderad länstransportplan för perioden 2014-2025. Region Dalarna beslutade i december 2013 om preliminär länsplan för 2014-2025, vilken sedan ska fastställas våren 2014. Parallellt med detta arbete har det tagit fram ett yttrande över nationell plan för transportinfrastrukturen 2014-2025.

Inom projektet ”Ett Fjällpaket Dalarna – Infrastruktur”, förankrades under 2013 en trafikslagsövergripande målbild av hur turistanläggningarna i Dalafjällen ska trafikförsörjas på ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart sätt. En avsiktsförklaring mellan projektets parter kommer att tecknas första halvåret 2014.

Region Dalarna leder arbetet med transportsektorns energiomställning och att genomföra den miljöstrategi som tagits fram. Utifrån den har ett kommunalt och ett regionalt nätverk skapats. Under 2013 har arbetat inriktats mot ett ökat kollektivtrafikanvändande samt kartläggning av godsflödena i Dalarna med omnejd.

Kollektivtrafik

2013 inrättades en infrastruktur- och kollektivtrafikberedning, där ägarstyrningen av AB Dalatrafik och Tåg i Bergslagen AB kom att stå i centrum.

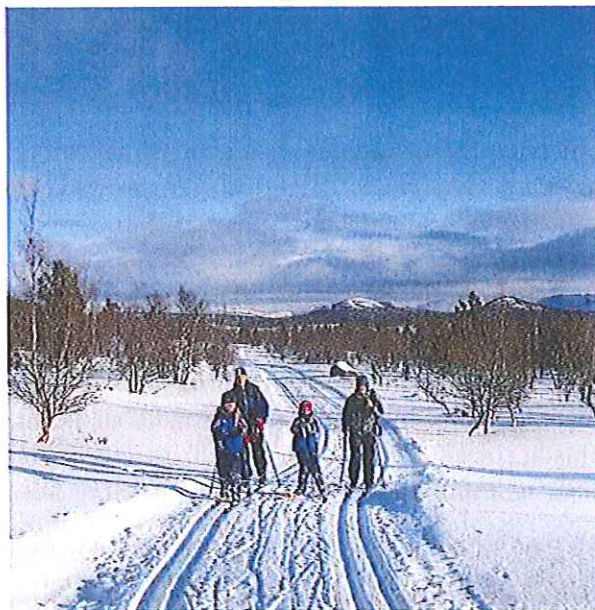
Kollektivtrafikberedningen hanterade behovet av nya ägardirektiv och har under året arbetat fram förslag som antagits av Region Dalarnas direktion.

Den omfattande upphandlingen av busstrafiken för den kommande tioårsperioden startade under året, men kunde inte avslutas som planerat efter överklaganden och rättslig prövning. Förberedelser har satts igång för att revidera Trafikförsörjningsprogrammet.

Internationellt

Allt fler av Region Dalarnas verksamhetsområden inkluderar numer ett internationellt perspektiv i linje med den internationella policyn som gäller från år 2010.

Samarbetet Hedmark-Dalarna (Gränskommittén) verkar för att reducera gränshinder, agera för gränsnära samverkan, stödja en ökad attraktion i regionen och agera för en grön tillväxt och ett hållbart samhälle. Under 2013 har det gräns-regionala samarbetet med Hedmark Fylke fördjupats genom deltagandet i två projekt. Ett transnationellt OECD-projekt rörande innovationskapacitet i gränsområden samt ett demografiprojekt baserat på Nordregios sårbarhetsanalys.

I samarbetet med Hubeiprovensen i Kina har ytterligare steg tagits i med bildandet av en styrgrupp och starten av projektet Youth Voices for Influence and Participation in Dalarna and Hubei (Youth VIP D/H). Projektet är treårigt och inkluderar 15 ungdomar från Dalarna och 15 ungdomar från Hubei mellan 16 och 20 år. Det har en stark koppling till övriga insatser inom Ung Kraft och Region Dalarnas vision att bli och vara Sveriges bästa ungdomsregion.

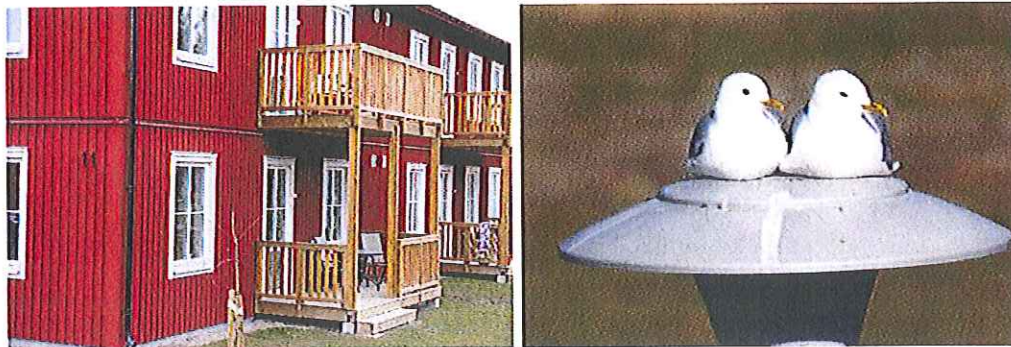
Ung Kraft är även certifierad kontaktpunkt inom Eurodesk, Europeiska kommissionens nätverk som förmedlar information om möjligheter för unga och de som arbetar med unga.

Region Dalarna har under 2013 medverkat i programskrivningar inför kommande Mål 2 och Interreg Sverige-Norge samt bidragit med synpunkter rörande Interreg Europe.

Region Dalarna stödjer medarbetare och medlemmar i deras internationella utvecklingsarbete. En viktig resurs i detta arbete är representationskontoret Central Sweden Bryssel, som Dalarna delar med Gävleborgs och Örebro län. Central Sweden har under 2013 specifikt bevakat sysselsättnings- och ungdomsfrågor, utifrån vad som markeras som viktiga områden för Dalarnas utvecklingsarbete.

Särskilda utvecklingsområden

Bostadsbyggandet i länet är fortfarande lågt och behovet av fler bostäder är fortsatt stort. Det råder obalans i bostadsmarknaden med brist på lägenheter i många kommuner, vilket på sikt kommer att påverka tillväxten i länet negativt. Under våren tog kommunerna ställning till frågan om att arbeta vidare i ett utvecklingsbolag för nyproduktion. Intresset för ett nytt bolag var litet så arbetet med att hitta samverkansformer har fortsatt under året.

Samorganisationer

Det gemensamma energikontoret för Dalarna och Gävleborg startade 1998 på initiativ av kommunförbunden i de båda länen. Verksamheten arbetar efter egen budget och redovisning. Huvudman för verksamheten är Region Gävleborg. GDE utgör en enhet inom Region Gävleborgs organisation.

I verksamhetsplanen för 2013 pekades en ökad samverkan med Energiintelligent Dalarna ut som en viktig arbetsinriktning för GDE. Samarbete med Energiintelligent Dalarna har haft i stort oförändrad omfattning och fortsatt i huvudsak genom samordnings- och nätverksmöten och konkret engagemang i projekt och förberedelser för konferenser och seminarier.

Utveckling, hälsa och välfärd

Region Dalarna utgör en plattform för att bedriva utvecklingsarbete inom Socialtjänsten samt angränsande hälso- och sjukvård. Arbetet ska bedrivas med utgångspunkt i en evidensbaserad praktik och jämlik vård till nytta för invånarna i Dalarna.

Årsvisa överenskommelser mellan regering och Sveriges Kommuner och Landsting är prioriterade områden för regional utveckling. Region Dalarnas roll är främst att samordna och stödja kommuner och landsting i det gemensamma utvecklingsarbetet, fungera som länk mellan nationell och lokal nivå och omvärldsbevaka inom aktuella områden. Samverkan med Högskolan Dalarna sker inom alla delområden.

▪ Sammanhållen vård om de mest sjuka äldre

Arbetet med att stödja kommuner och landsting i användning av register har fortsatt. Likaså analysarbete av undvikbar slutenvård och återinläggningar inom 30 dagar. Arbetet har också fokuserat på att minska användningen av olämpliga läkemedel och olämpliga läkemedelskombinationer samt adekvat användning av läkemedel mot psykos i särskilt boende.

▪ Ledningskraft

I SKL:s satsning för att stödja cheferna, att omsätta en lokal strategisk plan i praktiken och att skapa en infrastruktur och process för lärande och implementering, deltar tre team från Dalarna: ett regionalt team, ett team från södra Dalarna och ett från Västerbergslagen.

▪ Utsatta barn och unga

Arbetet för en trygg och säker vård för barn placerade i familjehem och hem för vård eller boende har varit i fokus. En satsning på grundutbildning av familjehem har påbörjats och en regional samverkansrutin vid familjehemsplacering har antagits som ett led i detta arbete. En fördjupad inventering kring förutsättningarna för systematisk uppföljning med barns behov i centrum har påbörjats. Fyra kommuner har getts stöd för att utveckla samverkan internt mellan de som arbetar med barn respektive vuxna inom socialtjänsten.

▪ Missbruk och beroendområdet

Arbetet med implementering av systematisk uppföljning av process och effektmått på individ-, grupp- och verksamhetsnivå pågår i samtliga femton kommuner. Fjorton av kommunerna har valt att gemensamt ansluta sig till ett uppföljningssystem för vuxna missbrukare och tre länsgemensamma mål har identifierats som ska följas över tid. En första baslinjemätning har skett årsskiftet 2013/2014. Arbetet med att utforma ett regionalt vårdprogram för missbruks- och beroendevården har påbörjats men utformningen av en regional samverkansöverenskommelse mellan huvudmännen kommer att påbörjas våren 2014 i samband med att former för integrerade mottagningar ska utvecklas.

▪ Att stärka barn och föräldraperspektivet i missbruksvården

En fördjupningsutbildning inom området som är framtagen av Sveriges kommuner och landsting ger kunskap och lägger grund för ett lokalt utvecklingsarbete. Två kommuner har under året genomfört utbildningssatsning med sammanlagt 75 deltagare. Flera kommuner har påbörjat planering för att genomföra utbildningen med start våren 2014.

Resultaten från den nationella kartläggningen som genomfördes 2012 visar att behov av utveckling inom området finns.

▪ eHälsa

Inom e-hälsoområdet har det under 2013 anställts en regional samordnare för området e-hälsa. Fokus med arbetet har legat på införandet av nationell patientöversikt. Översikten möjliggör informationsöverföring mellan olika vårdgivare och syftar till att säkerställa trygg och säker vård.

Arbete har också skett för att öka antalet medarbetare inom socialtjänsten som har säker inloggning, byta ut antalet analoga trygghetslarm till digitala och öka mobiliteten för vård och omsorgspersonal samt införa e-tjänster till nytta för invånarna i regionen.

Inom området har även ett samarbete med Landstinget Dalarna utmynnat i att alla kommunerna på sin hemsida har en egen sida för barn och unga med psykisk ohälsa om vart man vänder sig. Samarbete med de övriga utvecklingsledarna har skett kring samordnad vård- planering, samordnad individuell plan samt barns behov i centrum.

▪ Psykiatri

Styrgruppen för psykiatri har under 2013 arbetat med länsövergripande samverkansöverenskommelse för personer med psykisk funktionsnedsättning över 18 år. Tre dagar med seminarier för enhetschefer från kommun och landstingspsykiatri har arrangerats. Samverkan med det nationella projektet Bättre psykosvård har inneburit att utbildning och gapanalys har genomförts på alla öppenvård psykiatriska enheter i länet. På de flesta dalaorter har även chefer och medarbetare från kommunen deltagit. Utbildningar i vård och stödsamordning, samt metodhandledarutbildning har fortsatt, liksom samarbetet med försäkringskassan och arbetsförmedlingen.

Färdtjänsten Dalarna

Efter införande av den nya kollektivtrafiklagstiftningen 2012-01-01 har tidigare trafikhuvudmän ersatts av regionala kollektivtrafikmyndigheter. Region Dalarna i sin egenskap av kollektivtrafikmyndighet ansvarar i Dalarna för färdtjänst- och riksfärdtjänsthanteringen. Länets kommuner har succesivt under första halvåret 2013 överlämnat färd- och riksfärdtjänsthanteringen till Region Dalarna.

Utredning och prövning av tillstånd för färdtjänst- och riksfärdtjänst handläggs av Färdtjänsten Dalarna, som är en del av Region Dalarna. Enheten är placerad på Dalatrafiks huvudkontor i Borlänge vilket skapar bra förutsättningar för den nya verksamheten att integreras med befintlig kollektivtrafik i länet.

I de utredningar som genomförts har det tydligt från kommunerna sida framkommit att det är bra att lokalisera Färdtjänsten Dalarna till Borlänge för att säkerställa handläggning, likvärdig bedömning och kontinuitet. Erfarenhetsutbyte, gemenskap och delaktighet stärks genom att handläggarna sitter i samma lokaler och tillsammans kan gå igenom och diskutera inkomna ärenden.

Färdtjänst är särskilt anordnade transporter för personer med funktionshinder och är en del av kollektivtrafiken och är ett komplement till linjetrafiken i Dalarna. Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform, som efter behovsprövning är tillgängligt för personer som på grund av funktionshinder, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller resa med allmänna kommunikationsmedel.

Riksfärdtjänst är enskilda resor utanför Dalarnas län. Färdtjänsten Dalarna utfärdar tillstånd för personer, som till följd av ett stort och varaktigt funktionshinder måste resa på ett särskilt kostsamt sätt. Ändamålet med resan ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller annan enskild angelägenhet. Riksfärdtjänst ansöks för varje resa utanför länet

Beräkningen av antalet tjänster till den nya organisationen har utgått från den uppskattning som kommunerna själva gjort av det antal ärenden som sammantaget fanns hos länets 15 kommuner. I och med att verksamheten ska hantera samtliga länets kommuner bemannades enheten med sex heltidstjänster, varav två personer utsågs till gruppleddare, för att säkerställa kvalitet och kontinuitet i handläggningen. Övriga handläggare har nyrekryterats och har social- och omsorgsutbildning på högskolenivå som grundkompetens. Samtliga har genomfört grund- och fortsättningskurser i färd- och riksfärdtjänst anordnad av Svensk färdtjänst-förening.

I Dalarna är cirka 82 % av alla färdtjänstberättigade personer över 65 år samt att hela 61 % av dessa är 80 år eller äldre.

2013 fanns 8180 färdtjänstillstånd i hela länet. Under tiden maj till december har det inkommit 322 ansökningar gällande riksfärdtjänst, 1418 färdtjänst-ansökningar, 166 omprövningar och 22 ansökningar som gällde enbart ledsagare.

Nyansökningar gällande färdtjänst medför i regel hembesök, med vissa undantag för ålder och andra omständigheter som gör att hembesök inte krävs. Utredningar och prövning är idag striktare och följer gällande lagstiftning, varför varje ansökan med skriftlig utredning, handläggning och beslut tar längre än tidigare.

Tillgänglighet, effektivitet, engagemang och ett professionellt bemötande är ledord i verksamheten.

Elevantagningen

Elevantagningen arbetar på uppdrag från Dalarnas och Hälsinglands kommuner och fristående skolor med att ta fram underlag för antagning till gymnasieskolan. Elevantagningen hanterar varje ansökan och granskar behörighet, värderar meriter och rangordnar de sökande enligt gällande lagar och regler samt förmedlar underlaget till respektive kommun och skola för beslut. Den största andelen elever gör sin ansökan via internet.

Elevantagningen ansvarar också även för utbetalning av inackorderingstillägg och resebidrag för Dalarnas elever som studerar på annan ort.

Utbildning av personal och informationsträffar med berörda studievägledare genomförts under året. Elevantagningen har haft erfarenhetsutbyte med gymnasieantagningarna i Örebro, Västerås, Eskilstuna och Karlstad. I januari utökades tillgängligheten med en chattfunktion på hemsidan.

AV-media

AV-media är den verksamhet inom Region Dalarna som servar skola, förskola och andra utbildningsanordnare med pedagogiskt anpassade läromedel.

AV-media ska vara en resurs som på ett avgörande sätt bidrar till att skolan når sina mål. AV-media investerar årligen i nytt filmmaterial och teknik för att hålla utlåningsmaterial på hög nivå. Utbildningsradions samtliga radio- och tv-program tillhandahålls.

AV-media fortsätter sätta fokus på det digitaliserade filmmaterialet.

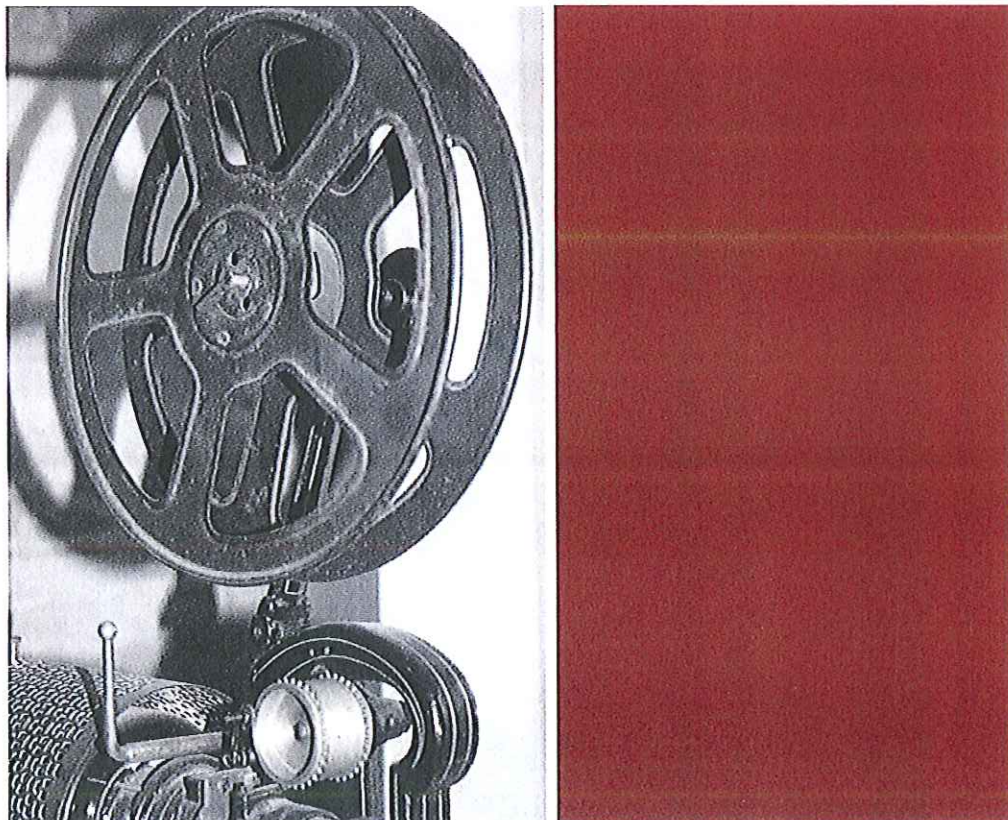
Under 2013 implementerades ett nytt sök- och bokningssystem och som ett led i det arbetet erbjuder AV-media föreläsningar i användandet av mediekatalogen.

AV-media har sedan 2008 en Swedish Film Licens för samtliga skolor som ingår i avtalet. Licensen underlättar för varje lärare att visa upplevelsefilm i skolan.

AV-media har även tecknat ett avtal med WebMath som är en webbaserad matematikkurs, ett komplement och stöd för lärare, elever och föräldrar.

Arbetet med Läs en film-väskor fortsätter och samordnas med Film i Dalarna och länsbiblioteket.

Läromedelslånen har ökat med 8 procent jämfört med 2012. Den totala utlåningen under 2013 var 115 839 läromedelslån, vilket är 13 490 mer än förra året. Streamingen har ökat med 25 127 strömmar och uppgår idag till 73 procent gentemot förra årets 57 procent.

Projekt finansierade ur anslaget för regionala tillväxtåtgärder 2013

Insatsområde

Projekt	Stödmottagare	Beslut	HfN*	Belopp	
Landsbygdspolitiskt program	Region Dalarna	2013-01-23	1	500 000	
Handel eller besöksnäring?	Högskolan Dalarna	2013-02-06	1	300 000	
När staden flyttar till landet	ITSdalarna Utvecklings AB	2013-03-06	1	125 000	
EU 2020 - Gränsindex och gränsanalyser	Karlstads Universitet	2013-04-29	1	40 000	
Industriell Innovationskraft 2.0	Jernkontoret	2013-10-23	1	1 750 000	
Förstudie Konvent	Stiftelsen Peace and Love Foundation	2013-10-30	1	100 000	
Next Horizon- smart energieffektivt samhällsbyggande	Region Dalarna	2013-12-04	1	1 250 000	4 065 000
Lönsamhetsstyrning SME företag	ALMI Företagspartner GävleDala AB	2013-02-06	2	760 842	
Uppbyggnad av ny operaverksamhet i Dalhalla	Föreningen Dalhallas Vänner	2013-02-06	2	2 000 000	
Integrering av kvinnors företagande i det regionala tillväxtarbetet 2013	Region Dalarna	2013-02-06	2	250 000	
Meteorum	Rättviks kommun	2013-03-06	2	600 000	
Representationskontor i Wuhan, Hubei, Kina	Stiftelsen Teknikdalen	2013-03-06	2	250 000	
Tillväxtpaket Ludvika-Smedjebacken	Ludvika kommun	2013-03-28	2	2 240 000	
Främja kvinnors företagande 2013-2014 - ramprogram	Region Dalarna	2013-03-26	2	1 780 000	
Samhällsekonomisk studie inför skid-VM 2015	Falu kommun	2013-03-28	2	50 000	
Företagsamhet i hela skolan 2013-2014	Ung Företagsamhet i Dalarna	2013-04-23	2	600 000	
Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige 2013	Regionförbundet Gävleborg	2013-04-23	2	150 000	
PS-Programsamordning Strukturfonder	Regionförbundet Gävleborg	2013-04-23	2	166 667	
Förstudie Kultur och Hälsa	Skådebanan i Dalarna	2013-05-29	2	100 000	
InnoWent 2014	Stiftelsen Teknikdalen	2013-06-12	2	6 000 000	
Sälen - Trysil Airport Center	Turismintressenter i Sälen	2013-08-29	2	500 000	
Vindkraftfokus 2012-2014	Jernkontoret	2013-08-29	2	300 000	
Carl Larssongården genom flerdimensionell kommunikation	Carl och Karin Larssons släktförening	2013-08-29	2	972 500	
Mötesplats och kluster inom kulturella och kreativa näringar	Falu kommun	2013-08-29	2	200 000	
MellanSveriges LogistikNav steg 3	Mellansvenska Handelskammaren	2013-10-23	2	456 000	
Winnert Dalarna	Länsstyrelsen Dalarna	2013-11-27	2	630 000	
Integrering av kvinnors företagande i det regionala tillväxtarbetet 2014	Region Dalarna	2013-12-04	2	250 000	
Framtagande av Interreg Sverige-Norge 2014-2020	Region Värmland	2013-12-10	2	50 750	18 306 759
Kompetensforum Dalarna	Region Dalarna	2013-01-23	3	2 720 000	
Hedmark-Dalarna samarbetet - Gränskommitten	Hedmarks Fylkeskommune	2013-02-06	3	1 500 000	
Almedalen 2013	Falun Borlänge regionen AB	2013-05-20	3	100 000	
Tillväxtpaketet - Kompetensförsörjning och Attraktionskraft	Ludvika kommun	2013-09-03	3	760 000	
Hedemora - Utbildningscentrum för gruvnäringen	Hedemora kommun	2013-10-09	3	1 000 000	
Dala Valideringscentrum	Region Dalarna	2013-09-11	3	250 000	6 330 000
Myggbekämpning Nedre Dalälven 2013-2014	Nedre Dalälvens Utvecklings AB	2013-08-29	4	360 000	360 000
				29 061 759	

* Insatsområden Handlingsprogrammet för Näringslivsutveckling;

[1 = Innovativa miljöer 2 = Entreprenörskap 3 = Kompetensförsörjning 4 = Tillgänglighet]

Region Dalarna
Org nr 222000-1446

Årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2013

Direktionen avger följande årsredovisning och koncernredovisning.

Innehåll	Sida
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkningar	6
- balansräkningar	7
- kassaflödesanalys	9
- noter, gemensamma för moderbolag och koncern	10

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Region Dalarnas uppgift är att ansvara för, samordna och effektivisera det regionala utvecklingsarbetet i Dalarna. I det ligger att ta till vara länets möjligheter och främja den regionala utvecklingen inom en rad olika områden som är betydelsefulla för tillväxt och sysselsättning i regionen.

Projektstöd från statsbudgetens anslag 1:1 Regionala tillväxtåtgärder har under perioden beviljats med 29 062 tkr (64 531 tkr). Utbetalning från anslaget har under perioden skett med 46 460 tkr (45 960 tkr). Medlen används för medfinansiering av EU:s strukturfondsprogram och övrig regional projektverksamhet. Projekten är specificerade i verksamhetsberättelsen under rubriken Regionalt projektstöd.

Länets kommuner beslutade under 2012 att fr o m 2013-02-01 överlåta ansvaret för färdtjänstbedömningar till Region Dalarna. Övergångarna från kommunerna har skett successivt fram t o m 2013-09-01. Sex färdtjänsthandläggare har anställts hos Region Dalarna och verksamheten bedrivs nu i AB Dalatrafiks lokaler i Borlänge.

Koncernförhållanden

Region Dalarna äger samtliga aktier i Kommunernas Hus AB, org nr 566110-9769. Dotterbolagets verksamhet utgörs av uthyrning och förvaltning av egen ägd fastighet. Dotterbolaget redovisar ett resultat efter finansnetto på 166 tkr (-106 tkr).

Region Dalarna förvärvade 2012-12-01 samtliga aktier i koncernen AB Dalatrafik. I koncernen AB Dalatrafik ingår förutom moderbolaget AB Dalatrafik, org nr 556206-2470, dotterbolagen Dalatrafik Service AB och Dalatrafik Bussgods AB. Moderbolagets uppgift är att ansvara för länets kollektiva persontrafik. Detta regleras i avtal mellan AB Dalatrafik och länets kommuner och landsting. Koncernens redovisade resultat för 2013 är -762 tkr (+307 tkr). Moderbolaget AB Dalatrafiks resultat uppgår till -148 tkr (-1 028 tkr). Dotterbolaget Dalatrafik Service AB är koncernens fastighetsbolag och äger ett 25-tal fastigheter med bl a stora resecentra i Borlänge och Ludvika. Bolagets resultat 2013 uppgår till -525 tkr (1 350 tkr). Dalatrafik Bussgods AB marknadsför och säljer transport av gods som går med bussar i den linjelagda busstrafiken. Resultatet för 2013 är -2 tkr (-347 tkr).

Dotterbolagen, Kommunernas Hus AB och koncernen AB Dalatrafik, ingår i efterföljande koncernresultat- och koncernbalansräkningar för 2013.

Resultat och ställning

Region Dalarnas resultat efter finansiella poster uppgår till 7 tkr (19 tkr).
Likvida medel uppgår till 18 297 tkr (22 684 tkr).
Kassalikviditeten är 153% (141%) och soliditeten uppgår till 16% (17%).
Region Dalarnas investeringar i inventarier uppgår till 77 tkr (301 tkr) huvudsakligen omfattande datautrustning och kontorsmöbler.

Resultatet av koncernens och Region Dalarnas verksamhet samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultaträkningar och balansräkningar.

Utfall i förhållande till budget

Nedanstående budgetuppföljning för räkenskapsåret visar ett positivt resultat på 7 tkr. I uppföljningen ingår den icke budgeterade verksamheten för Dalarnas färdtjänst. Intäkter för färdtjänstens verksamhet återfinns under posterna Färdtjänst kommuner och Övriga intäkter. Färdtjänstens kostnader belastar till största delen Kansli- och Personalkostnader. Färdtjänsthanteringen visar ett noll-resultat. Övriga avvikelser under året jämfört med budget är huvudsakligen:

- Återbetalda premier avtalsgruppsjukförsäkring +400 tkr
- Debiterade gemensamma kostnader (OH) i projekt verksamma hos Region Dalarna +900 tkr
- Utökad yta kontorslokaler -200 tkr
- Medfinansiering av under året beslutade nya projekt och avslutade resultatförda projekt, belastar verksamhetsmedel -580 tkr
- Ökade pensionskostnader -400 tkr
- Kostnadsbesparingar hos AV-Media som möjliggjort större inköp av film mm -275 tkr

Budgetuppföljning 2013-12-31

Region Dalarna Tkr	Utfall per 2013-12-31	Budget per 2013-12-31	Avvikelse per 2013-12-31
Intäkter			
Medlemsavgift kommunerna	14 590	14 590	0
Medlemsavgift Landstinget	6 502	6 503	-1
AV-media/elevint. kommuner/Landstinget	6 121	6 105	16
AV-media/elevint. övriga	864	845	19
Färdtjänst kommuner	2 844	0	2 844
Utvärdering & uppföljning 1:1	1 500	1500	0
Överföring personal från Länsstyrelsen	2 523	2 508	15
Överförda regionala utvecklingsmedel Landstinget	2 890	2 890	0
Övriga intäkter	1 470	705	765
Intäkter från projekt (gemensamma kostnader)	3 122	2200	922
S:a intäkter	42 426	37 846	4 580
Kostnader			
Inköpskostnader AV-Media	1 113	837	-276
Lokalkostnader	1 890	1 690	-200
Drift- och datakostnader	2 825	2 813	-12
Resekostnader	549	530	-19
Marknadsföring/Information	919	812	-107
	201	205	4
Kanslikostnader	2 577	1 555	-1 022
Central Sweden	1 140	1 163	23
Övriga föreningsavgifter	236	235	-1
Personal - löner och bikostnader	22 227	19 781	-2 446
Personal – övrigt	601	545	-56
Direktionen - arvoden	1 705	1 670	-35
Förtroendemannarevision - arvoden	118	180	62
Avskrivningar inventarier, datorer	247	340	93
Verksamhet/Aktiviteter (spec nedan)	6 071	5 490	-581
S:a kostnader	42 419	37 846	-4 573
Resultat:	7	0	7
Specifikation av Verksamhet/Aktiviteter:			
Interna verksamhetskostnader	2 701	2 400	-301
GDE-net	200	200	0
Regionala utvecklingsmedel Landstinget	2 890	2 890	0
Avslutade resultatförda projekt 2013	280		-280
S:a kostnader Verksamhet/Aktiviteter	6 071	5 490	-581

Förslag till vinstdisposition

Balanserade vinstmedel	11 359 255
Årets vinst	<u>6 616</u>
	<u>11 365 871</u>
Direktionen föreslår att i ny räkning överförs	<u>11 365 871</u>

Resultaträkningar	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013	2012	2013	2012
Verksamhetens intäkter	2				
Nettoomsättning		822 563	75 459	78 927	74 852
Övriga rörelseintäkter		<u>6 256</u>	=	=	=
Summa intäkter		828 819	75 459	78 927	74 852
Verksamhetens kostnader					
Personalkostnader	3	-61 340	-32 534	-34 888	-32 534
Driftkostnader		-714 042	-22 004	-23 077	-22 004
Lokalkostnader		-11 477	-1 679	-1 890	-1 742
Konsulttjänster		-29 417	-17 406	-17 922	-17 405
Avgift Central Sweden		-1 140	-1 129	-1 140	-1 129
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-11 617	-1 111	-304	-360
Upplösning koncernmässig goodwill		762	-	-	-
Övriga rörelsekostnader		<u>-502</u>	=	=	=
Summa rörelsens kostnader		-828 773	-75 863	-79 221	-75 174
Rörelseresultat		46	-404	-294	-322
Resultat från finansiella investeringar					
Ränteintäkter		373	368	309	352
Räntekostnader		<u>-586</u>	<u>-367</u>	<u>-8</u>	<u>-11</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		-213	1	301	341
Resultat efter finansiella poster		-167	-403	7	19
Uppskjuten skatt	4	<u>94</u>	<u>296</u>	=	=
Årets resultat		<u>-73</u>	<u>-107</u>	<u>7</u>	<u>19</u>

Balansräkningar	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Tillgångar	1				
Anläggningstillgångar					
<u>Materiella</u>					
<u>anläggningstillgångar</u>					
Byggnader och mark	5	93 034	94 221	-	-
Maskiner och andra tekniska	6				
anläggningar		34 337	12 250	-	-
Inventarier	7	6 097	7 138	389	616
Pågående nyanläggningar	8				
och förskott avseende					
materiella					
anläggningstillgångar		<u>2 833</u>	<u>21 947</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
		<u>136 301</u>	<u>135 556</u>	<u>389</u>	<u>616</u>
<u>Finansiella</u>					
<u>anläggningstillgångar</u>					
Andelar i koncernföretag	9	-	-	29 500	29 500
Andelar i intresseföretag	10	2 125	2 125	2 125	2 125
Andra långfristiga	11				
värdepappersinnehav		<u>199</u>	<u>199</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
		<u>2 324</u>	<u>2 324</u>	<u>31 625</u>	<u>31 625</u>
Summa					
anläggningstillgångar		<u>138 625</u>	<u>137 880</u>	<u>32 014</u>	<u>32 241</u>
Omsättningstillgångar					
<u>Kortfristiga fordringar</u>					
Kundfordringar		77 156	71 162	9 386	9 471
Övriga kortfristiga					
fordringar		7 477	8 775	659	1 091
Förutbetalda kostnader och	12				
upplupna intäkter		<u>58 777</u>	<u>50 959</u>	<u>1 453</u>	<u>737</u>
		<u>143 410</u>	<u>130 896</u>	<u>11 498</u>	<u>11 299</u>
<u>Kortfristiga placeringar</u>					
Kortfristiga placeringar	13	<u>10 000</u>	-	<u>10 000</u>	-
<u>Kassa och bank</u>		<u>19 856</u>	<u>24 031</u>	<u>18 297</u>	<u>22 684</u>
Summa					
omsättningstillgångar		<u>173 266</u>	<u>154 926</u>	<u>39 795</u>	<u>33 983</u>
Summa tillgångar		<u>311 891</u>	<u>292 806</u>	<u>71 809</u>	<u>66 224</u>

Eget kapital och skulder

Eget kapital	14				
Balanserat resultat		9 121	9 228	10 459	10 441
Verksamhets och omstruktureringsfond		900	900	900	900
Årets resultat		<u>-73</u>	<u>-107</u>	<u>7</u>	<u>19</u>
Summa eget kapital		<u>9 948</u>	<u>10 021</u>	<u>11 366</u>	<u>11 360</u>
Avsättningar					
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	15	961	1 457	229	720
Uppskjutna skatter	4	1 945	2 039	-	-
Negativ goodwill	16	39 696	40 458	-	-
Övriga avsättningar	16	<u>1 101</u>	<u>1 001</u>	<u>1 101</u>	<u>1 001</u>
Summa avsättningar		<u>43 703</u>	<u>44 955</u>	<u>1 330</u>	<u>1 721</u>
Långfristiga skulder	17				
Skulder till kreditinstitut		32 892	32 988	24 125	24 125
Övriga långfristiga skulder		=	<u>700</u>	=	=
Summa långfristiga skulder		<u>32 892</u>	<u>33 688</u>	<u>24 125</u>	<u>24 125</u>
Kortfristiga skulder					
Skulder till kreditinstitut	17	33 289	23 540	-	-
Leverantörsskulder		90 991	86 392	5 247	5 674
Aktuella skatteskulder		38	20	-	-
Övriga kortfristiga skulder		6 588	2 217	589	569
Pågående projekt	18	9 033	4 947	9 033	4 947
Skulder till kommuner och Landsting		-	47 190	-	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	<u>85 409</u>	<u>39 836</u>	<u>20 119</u>	<u>17 828</u>
Summa kortfristiga skulder		<u>225 348</u>	<u>204 142</u>	<u>34 988</u>	<u>29 018</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>311 891</u>	<u>292 806</u>	<u>71 809</u>	<u>66 224</u>
Ställda säkerheter	20	12 600	12 600	Inga	Inga
Ansvarsförbindelser	21	Inga	Inga	Inga	Inga

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013	2012	2013	2012
Kassaflödesanalys				
Den löpande verksamheten				
Rörelseresultat före finansiella poster	46	-404	-294	-323
Avsättningar	-1 158	-	100	-508
Avskrivningar	11 617	1 110	304	360
Övriga ej likviditetspåverkande poster	<u>479</u>	<u>-508</u>	<u>-491</u>	<u>-</u>
	10 984	198	-381	-471
Erhållen ränta	373	368	309	352
Erlagd ränta	-586	-367	-8	-11
Betald inkomstskatt	<u>18</u>	<u>20</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	10 789	219	-80	-130
Ökning/minskning pågående projekt	4 086	4 882	4 086	4 882
Ökning/minskning kundfordringar	-5 994	1 025	85	1 717
Ökning/minskning övriga kortfristiga fordringar	-6 521	1 967	-284	451
Ökning/minskning leverantörsskulder	4 599	1 773	-427	1 623
Ökning/minskning övriga kortfristiga rörelseskulder	<u>2 754</u>	<u>1 295</u>	<u>2 310</u>	<u>1 137</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	9 713	11 161	5 690	9 680
Investeringsverksamheten				
Sålda materiella anläggningstillgångar	41	-	-	-
Investeringar i dotterföretag	-	-22 770	-	-23 000
Investeringar i intressebolag	-	-2 125	-	-2 125
Ökning/minskning av kortfristiga placeringar	-10 000	-	-10 000	-
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	<u>-12 882</u>	<u>-695</u>	<u>-77</u>	<u>-301</u>
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-22 841	-25 590	-10 077	-25 426
Finansieringsverksamheten				
Upptagna lån	-	23 000	-	24 125
Amortering av långfristig skuld	-796	-96	-	-
Ökning/minskning kortfristiga finansiella skulder	<u>9 749</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	8 953	22 904	0	24 125
Årets kassaflöde	-4 175	8 475	-4 387	8 379
Likvida medel vid årets början	<u>24 031</u>	<u>15 556</u>	<u>22 684</u>	<u>14 304</u>
Likvida medel vid årets slut	<u>19 856</u>	<u>24 031</u>	<u>18 297</u>	<u>22 683</u>

Noter, gemensamma för moderbolag och koncern

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Region Dalarnas årsredovisning har upprättats enligt lag om kommunal redovisningslag och god kommunal redovisningssed, samt i tillämpliga delar i enlighet med Kommunförbundets rekommendationer och anvisningar från Referensgrupper och rådet för kommunal redovisning (RKR). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år. Belopp i kronor där inget annat anges.

Koncernredovisning

I koncernredovisningen ingår de helägda dotterbolagen Kommunernas Hus i Dalarna AB, org nr 556110-9769 och AB Dalatrafik, org nr 556206-2470.

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagets egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas egna kapital vid förvärvet, elimineras i sin helhet. I koncernens egna kapital ingår härigenom endast den del av dotterbolagets egna kapital som tillkommit efter förvärvet.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Avskrivningar görs systematiskt över den bedömda nyttjandetiden. När en materiell anläggningstillgångs avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas tillgångens restvärde. Följande avskrivningstider tillämpas:

	<u>Antal år</u>
Inventarier	3-10 år
Datorer inköpta före 2013	3 år
Kontorsbyggnader	75 år
Övriga byggnader	20-33 år
Byggnadsinventarier	10-20 år
Maskiner och andra tekniska anläggningstillgångar	10-14 år

Har en materiell anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdenedgången är bestående.

Fordringar

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen upprättas enligt sk indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar. Kassaflödet redovisas uppdelat på

- den löpande verksamheten
- investeringsverksamheten och
- finansieringsverksamheten.

Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavanden, kortfristiga finansiella placeringar som dels är utsatta för endast obetydlig risk för värdefluktationer, dels

- handlas på en öppen marknad till kända belopp eller
- har kortare återstående löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

Nyckeltalsdefinitioner

Kassalikviditet

Summa omsättningstillgångar exklusive pågående projekt i förhållande till kortfristiga skulder.

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen.

Not 2 Intäkternas fördelning

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
I nettoomsättningen ingår intäkter från:				
Anslag kommuner	20 712	20 611	20 712	20 611
Anslag Landstinget	6 503	6 503	6 503	6 503
Ersättning kommunerna avseende				
Dalarnas Färdtjänst	2 844	-	2 844	-
Ersättning överförda tjänster	4 023	4 009	4 023	4 009
Bidrag EU	11 473	19 487	11 473	19 487
Extern/intern projektfinansiering	28 884	20 030	28 884	20 030
Förändring pågående projekt	-3 999	-4 798	-3 999	-4 798
Övriga erhållna ersättningar	7 987	8 801	8 487	9 011
Hysesintäkter	769	817	-	-
Linjetrafik	116 044	-	-	-
Linjetrafik skolelever	59 341	-	-	-
Skolskjutsar, särskilda	40 686	-	-	-
Godsintäkter	11 074	-	-	-
Särskild kollektivtrafik	178 236	-	-	-
Övrigt	32 441	-	-	-
Driftbidrag	<u>305 545</u>	=	=	=
Summa	<u>822 563</u>	<u>75 459</u>	<u>78 927</u>	<u>74 853</u>

Not 3 Medelantal anställda, löner, andra ersättningar och sociala avgifter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Medelantalet anställda, med fördelning på kvinnor och män har uppgått till				
Kvinnor	71	45	50	45
Män	<u>39</u>	<u>16</u>	<u>17</u>	<u>16</u>
Totalt	<u>110</u>	<u>61</u>	<u>67</u>	<u>61</u>
Medelåldern är för				
Kvinnor	-	-	44	45
Män	-	-	55	52
Medelålder totalt	=	=	<u>47</u>	<u>47</u>
Löner och ersättningar har uppgått till				
Direktionen	881	905	881	905
Styrelsen och verkställande direktören	1 121	-	-	-
Övriga anställda	<u>39 279</u>	<u>21 310</u>	<u>22 659</u>	<u>21 310</u>
Totala löner och ersättningar	41 281	22 215	23 540	22 215
Sociala avgifter enligt lag och avtal	13 341	7 214	7 726	7 214
Pensionskostnader	4 827	2 299	2 689	2 299
Övriga personalrelaterade kostnader	<u>1 891</u>	<u>806</u>	<u>933</u>	<u>806</u>
Totala löner, ersättningar, sociala avgifter och pensionskostnader	<u>61 340</u>	<u>32 534</u>	<u>34 888</u>	<u>32 534</u>
Dotterbolaget Kommunernas Hus AB saknar anställda.				

Not 4 Uppskjuten skatt

	Koncernen	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Årets uppskjutna skattekostnad/-intäkt		
Uppskjuten skatteintäkt till följd av ändrad skattesats	-	213
Uppskjuten skatteintäkt hänförlig till avskrivningar på uppskrivet värde på fastigheter	69	83
Förändring av uppskjuten skatt i obeskattade reserver	<u>25</u>	=
	<u>94</u>	<u>296</u>
Uppskjutna skatteskulder		
Uppskjuten skatt i uppskrivning fastigheter	833	902
Uppskjuten skatt i obeskattade reserver	<u>1 112</u>	<u>1 137</u>
	<u>1 945</u>	<u>2 039</u>

Not 5 Byggnader och mark

	Koncernen	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Ingående anskaffningsvärden	206 876	26 803
Årets förändringar		
- Inköp	5 590	-
- Försäljningar och utrangeringar	-2 202	-
- Genom förvärv av dotterföretag	=	<u>180 073</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	210 264	206 876
Ingående avskrivningar	-112 655	-12 245
Årets förändringar		
Försäljningar och utrangeringar	1 701	-
- Genom förvärv av dotterföretag	-	-99 831
- Årets avskrivningar	<u>-6 276</u>	<u>-579</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-117 230	-112 655
Utgående restvärde enligt plan	<u>93 034</u>	<u>94 221</u>

Not 6 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	Koncernen	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Ingående anskaffningsvärden	37 645	-
Årets förändringar		
-Inköp	25 341	-
-Försäljningar och uttrangeringar	-5 101	-
-Genom förvärv av dotterföretag	=	<u>37 645</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	57 885	37 645
Ingående avskrivningar	-25 395	-
Årets förändringar		
-Försäljningar och uttrangeringar	5 101	-
-Genom förvärv av dotterföretag	-	-25 395
-Avskrivningar	<u>-3 254</u>	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-23 548	-25 395
Utgående restvärde enligt plan	<u>34 337</u>	<u>12 250</u>

Not 7 Inventarier

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>
Ingående anskaffningsvärden	43 594	6 657	4 033	3 732
Årets förändringar				
- Genom förvärv av dotterföretag	-	36 242	-	-
-Inköp	1 065	695	77	301
-Utrangering	<u>-307</u>	=	=	=
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	44 352	43 594	4 110	4 033
Ingående avskrivningar	-36 456	-4 829	-3 417	-3 057
Årets förändringar				
- Genom förvärv av dotterföretag	-	-31 096	-	-
-Försäljningar och uttrangeringar	286	-	-	-
-Avskrivningar	<u>-2 085</u>	<u>-531</u>	<u>-304</u>	<u>-360</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	-38 255	-36 456	-3 721	-3 417
Utgående restvärde enligt plan	<u>6 097</u>	<u>7 138</u>	<u>389</u>	<u>616</u>

Not 8 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	Koncernen	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Ingående nedlagda kostnader	21 947	-
Genom förvärv av dotterföretag	-	21 947
Under året nedlagda kostnader	2 725	-
Under året genomförda omfördelningar	<u>-21 839</u>	<u>=</u>
Utgående nedlagda kostnader	<u>2 833</u>	<u>21 947</u>

Not 9 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

	<u>Org nr</u>	<u>Säte</u>	<u>Kapital- andel (%)</u>
Kommunernas Hus i Dalarna AB	556110-9769	Falun	100
AB Dalatrafik	556206-2470	Borlänge	100

	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Ingående anskaffningsvärden	29 500	6 500
Inköp av andelar	=	<u>23 000</u>
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	<u>29 500</u>	<u>29 500</u>

Not 10 Andelar i intresseföretag

Koncernen och moderbolag	Kapital- andel %	Rösträtts- andel %	Bokfört värde	Antal andelar
Almi Företagspartner GävleDala AB	25	25	1 kr	1
Transitio AB	5	5	1 000	10 000
Tåg i Bergslagen AB	<u>25</u>	<u>25</u>	<u>1 125</u>	<u>11 250</u>
			<u>2 125</u>	

Not 11 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	Koncernen	
	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>
Samtrafiken i Sverige AB	30	30
BIMS KB (kommanditdelägare)	150	150
BIMS AB	15	15
Bussgods Sverige ekonomisk förening	<u>4</u>	<u>4</u>
	<u>199</u>	<u>199</u>

Not 12 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>
Förutbetalda hyror	-	75	475	436
Förutbetalda leasingavgifter	6	6	6	6
Förutbetalda portokostnader	29	19	29	19
Övriga poster	190	288	-	-
Upplupna intäkter	26 830	24 181	778	277
Förutbetalda kostnader	<u>31 722</u>	<u>26 391</u>	<u>165</u>	-
	<u>58 777</u>	<u>50 960</u>	<u>1 453</u>	<u>738</u>

Not 13 Kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Fasträntekonto	<u>10 000</u>	=	<u>10 000</u>	=

Not 14 Förändring av eget kapital

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>
Belopp vid årets ingång	10 021	10 128	11 360	11 341
Årets resultat	<u>-73</u>	<u>-107</u>	<u>7</u>	<u>19</u>
Summa eget kapital vid årets utgång	<u>9 948</u>	<u>10 021</u>	<u>11 367</u>	<u>11 360</u>

Not 15 Avsättning särskild avtalspension

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Avsättning vid periodens utgång	<u>961</u>	<u>1 457</u>	<u>229</u>	<u>720</u>

Not 16 Övriga avsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
Övriga avsättningar				
Negativ koncerngoodwill	39 696	40 458	-	-
Pensionsstiftelse	<u>1 101</u>	<u>1 001</u>	<u>1 101</u>	<u>1 001</u>
Avsättning vid periodens utgång	<u>40 797</u>	<u>41 459</u>	<u>1 101</u>	<u>1 001</u>

Negativ koncerngoodwill hänför sig till förvärvet av dotterföretaget AB Dalatrafik år 2012.

Not 17 Upplåning

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>
Räntebärande skulder				
<u>Långfristiga skulder</u>				
Reverslån	23 000	23 000	24 125	24 125
Skulder till kreditinstitut	<u>9 892</u>	<u>9 988</u>	=	=
Summa	32 892	32 988	24 125	24 125
<u>Kortfristiga skulder</u>				
Skulder till kreditinstitut	<u>33 289</u>	<u>23 540</u>	=	=
Summa	<u>33 289</u>	<u>23 540</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Summa räntebärande skulder	<u>66 181</u>	<u>56 528</u>	<u>24 125</u>	<u>24 125</u>
Förfallotider				
<u>Den del av långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen</u>				
Skulder till kreditinstitut	<u>9 508</u>	<u>9 604</u>	=	=
Summa	<u>9 508</u>	<u>9 604</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Not 18 Pågående projekt

Projektägare Region Dalarna		Tot. budget	Upparbetat	Erh. medel	Pågående
Projekt	Ändamål				
e-Hälsa	Förbättra informationsutbytet kommuner/landsting i vården	5 588 241	2 665 629	5 588 241	-2 922 612
Stöd till de mest sjuka äldre	Sammanhållen vård och omsorg om äldre	14 616 300	10 263 686	14 616 300	-4 352 614
Kunskapsutv socialtjänsten	Kunskapsutveckling inom socialtjänstområdet	4 914 000	2 648 918	4 914 000	-2 265 082
Stöd till utsatta barn	Stöd till utsatta barn	4 222 314	3 277 495	4 222 314	-944 819
Personer med funktionsnedsättning	Stöd till personer med funktionsnedsättning	970 000	28 911	970 000	-941 089
Missbruk och beroende	Implemtering av nationella riktlinjer, missbruk och beroendevården	341 000	26 897	341 000	-314 103
Flytta till Dalarna fas III	Möta kompetens inom privat/offentlig sektor samt att öka Dalarnas befolkning	3 725 000	2 601 084	2 617 505	-16 421
Dalastrategin - Dalarna 2020	Strategidokument som anger inriktningen för arbetet med Dalarnas utveckling	4 900 000	1 020 197	789 742	230 455
Fjällpaketet	Hållbar transportförsörjning främst för den expanderande besöksnäring	3 000 000	1 758 812	2 186 643	-427 831
Landsbygdspolitiskt program	Framtagande av program	1 000 000	533 645	276 872	256 773
Kreativa Näringar II	Samverkansprojekt kring utv av kultur/kreativa näringar	7 420 000	6 707 734	5 740 448	967 286
Bryta gränser världsarvet Falun	Idéer, utveckling och verktyg för affärsutveckling inom kulturella/kreativa näringar	1 400 000	1 105 908	1 137 345	-31 437
Crowd Culture	Test av alternativ finansieringsform för kulturella projekt i Dalarna	98 000	81 800	40 000	41 800
Främja kvinnors företagande	Ramprogram för att främja kvinnors företagande 2011-2012	6 435 000	5 158 582	5 786 200	-627 618
Främja kvinnors företagande 2014	Ramprogram för att främja kvinnors företagande 2013-2014	3 848 050	614 871	3 848 050	-3 233 179
Dest Dalarna Innovativ tjänsteutv	Genom samarbete skapa nya innovativa produkter och tjänster inom besöksnäringen	10 800 000	2 536 110	1 524 032	1 012 078
Internationalisering besöksprod	Genom export och internationalisering öka andelen utländska gästnätter i Dalarna	12 000 000	8 148 895	6 088 802	2 060 093
Kompetensforum Dalarna	Samordning av arbetet med länets framtida kompetensförsörjning del II	5 440 000	1 264 471		1 264 471
DalaMaTs	Regional samverkan för miljöanpassade transportsystem	3 340 000	3 103 893	3 148 154	-44 261
Bilpool	Framväxt av storskallig extern bilpool	800 000	167 717	225 000	-57 283
Youth VIP	Öka Ungas inflytande och delaktighet i samhällsfrågor tillasammans med Hubei	1 214 000	255 785		255 785
Management and Coordination	Styrgrupp för samarbete mellan Dalarna/Hubei, Kina främst projekt Youth VIP	807 000	108 807		108 807
Ungdomsstrategiskt arbete	Öka Ungas inflytande och delaktighet i samhällsfrågor	2 769 019	415 544	2 769 019	-2 353 475
Implementering Integration	Förstudie Implementering Integration socialfonden	2 823 610	11 435		11 435
Unga till arbete (W18-24)	Stödja kommunerna i arbetet med arbetslösa unga	44 096 892	22 541 016	20 445 234	2 095 782
Summa		146 568 426	77 047 841	87 274 901	-10 227 060
Extern projektägare					
Winnet Dalarna II	Arbete för att jämställdhetsintegrera det regionala tillväxtarbetet		703 304	410 613	292 692
Gränskommittén	Samarbetsorgan för myndigheter/utvecklingsaktörer/kommuner i Hedmark-Dalarna		901 407		901 407
Summa			1 604 711	410 613	1 194 098
Summa Totalt		146 568 426	78 652 552	87 685 514	-9 032 962

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2013-12-31	2012-12-31	2013-12-31	2012-12-31
Upplupna löner	149	122	11	11
Upplupna semesterlöner	2 164	2 015	1 223	1 147
Övriga upplupna kostnader	7 351	8 738	4 220	4 027
Upplupna sociala avgifter	2 678	2 627	1 823	1 845
Förutbetalda intäkter	72 945	25 907	12 842	10 798
Efterkrav	6	305	-	-
Upplupna pensionskostnader	116	121	-	-
Summa	85 409	39 835	20 119	17 828

Not 20 Ställda säkerheter

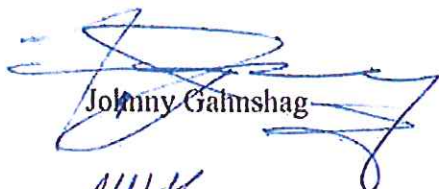
	Koncernen	
	2013-12-31	2012-12-31
För egna avsättningar och skulder		
Avseende skulder till kreditinstitut		
Fastighetsinteckningar	12 600	12 600
Summa ställda säkerheter	12 600	12 600

Not 21 Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>	<u>2013-12-31</u>	<u>2012-12-31</u>
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna	<u>14 462</u>	<u>11 520</u>	<u>14 462</u>	<u>11 520</u>
Täckning i pensionsstiftelses förmögenhet inklusive orealiserade under/övervärden	<u>14 463</u>	<u>11 920</u>	<u>14 463</u>	<u>11 920</u>

Ledamöter från
kommuner

Leif Nilsson
Ordförande

Johnny Galmshag

Ulf Hansson

Lars Isacsson

Sofia Jarl

Ulrika Liljeberg

Marie Olsson

Jan Bohman

Maria Strömkvist

Kurt Podgorski

Bengt-Åke Rehn

Annette Riesbeck

Abbe Ronsten

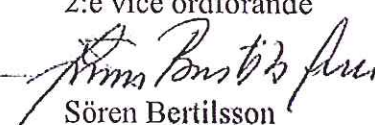

Kjell Tenn

Per-Anders Westhed

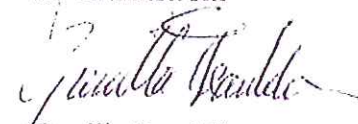
Ledamöter från
landstinget

Lena Reyier
1:e vice ordförande

Inga-Lill Persson
2:e vice ordförande

Sören Bertilsson

Bo Brännström

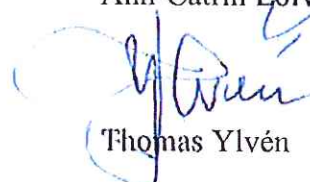

Gunilla Franklin

Mikael Rosén

Torsten Larsson

Bengt Lindström

Ann-Catrin Lofvars

Thomas Ylvén

Region Dalarna

222000-1446

Vår revisionsberättelse har lämnats 2014-03-27

21

Lars-Erik Eriksson

Herbert Halvarsson

Lars Ivarsson

Region Dalarna
Revisorerna

Till förbundsmedlemmarnas fullmäktige

**Revisionsberättelse för
Region Dalarna
organisationsnummer 222000-1446**

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet för perioden 2013-01-01—2013-12-31.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. I vår granskning har vi biträtt av auktoriserade revisor Emil Forsling, PwC.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i revisionspromemoria som fogas till revisionsberättelsen.

Vi bedömer att förbundets resultat är förenligt med de finansiella mål direktionen fastställt i budgeten.

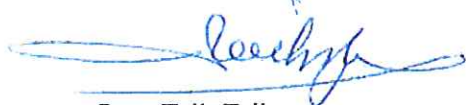
Revisionen har under flera år noterat att ingen redovisning skett av måluppfyllelse för verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Detta är en brist och åtgärd krävs av direktionen.

Revisionen efterfrågar i enlighet med tidigare år en konkret åtgärdsplan för tydligare uppföljning och rapportering av genomförda projekts effekter på Dalarnas utveckling.

Vi tillstyrker att kommunalförbundets förbundsdirektion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsperioden.

Vi tillstyrker också att kommunalförbundets årsredovisning godkänns. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Falun 2014-03-31

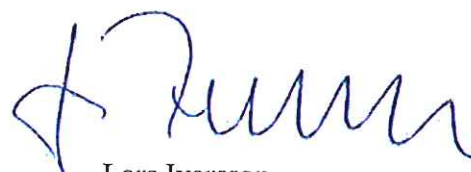

Lars-Erik Eriksson

Av förbundsmedlemmarna utsedda revisorer i Region Dalarna

Herbert Halvarsson

Lars Ivarsson

Till revisionsberättelsen hör följande bilagor som erhållits från anlitat biträde:
Bilaga 1 *Revisionspromemoria*

Revisionspromemoria för perioden 2013-01-01—2013-12-31

Granskningen av förbundets verksamhet har skett genom uppföljning och genomgång av protokoll från förbundsdirektionsmöten och arbetsutskottsmöten. Under året har revisionen sammanträtt vid fyra tillfällen och bl. a haft hearing med företrädare för olika verksamhetsområden. Granskning av verksamheten har skett mot den fastställda förbundsordningen.

Förutom ovanstående har löpande granskning skett av kommunalförbundets redovisning, delårsrapporten samt årsredovisningen.

En särskilt förvaltningsinriktade granskning av Region Dalarna har skett under året. Den förvaltningsinriktade revisionen granskade om medfinansieringen i projekt främjar tillväxtstrategiska mål. Rapporten avrapporterades muntligen till direktions AU och översändes till direktionen för beaktande.

Auktoriserade revisor Emil Forsling, PwC, har varit sakkunnigt biträde.

Revisionen har under flera år noterat att ingen redovisning skett av måluppfyllelse för verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Detta är en brist och åtgärd krävs av direktionen. Revisionen har under året noterat att det pågått ett arbete att framtida verksamhetsmål några fastställda verksamhetsmål har dock ännu inte redovisats i årsredovisningen.

Revisionen efterfrågar i enlighet med tidigare år en tydligare uppföljning och rapportering av genomförda projekts effekter på Dalarnas utveckling.

Falun 2014-03-31

Lars-Erik Eriksson

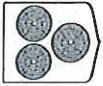
Herbert Halvarsson

Lars Ivarsson

Av förbundsmedlemmarna utsedda revisorer i Region Dalarna

12.

Redovisning av ej slutbehandlade motioner och medborgarförslag

Redovisning och plan för besvarande

Motioner

Inkom KF	Ärendebeskrivning	Initierat av	KSAU	KS	KF
2014-03-31	Motion om sportmöjligheter till och från evenemang för ungdomar	Miljöpartiet	14-09-30	14-11-10	14-11-24
2014-03-31	Motion om att riva upp beslutet om trafik på Kung Gustavs väg	Miljöpartiet	14-05-27	14-06-16	14-09-29
2014-03-31	Motion om plan för skolmåltider och ekonomiska resurser till Harabackens förskola (även BUN och FSU)	Vänsterpartiet		14-10-06	14-11-24
2014-03-31	Motion om miljö- och livsmedelstillsyn för företag (även MN)	Centerpartiet	14-09-02	14-09-08	14-09-29
2014-03-31	Motion om att överpröva beslut om nedläggning av köket på Harabackens förskola (även BUN och FSU)	Kristdemokraterna		14-10-06	14-11-24
2014-05-26	Motion om inrättande av ställen för luftpåfyllning av cykeldäck (även FSU)	Miljöpartiet		14-11-10	14-12-15
2014-05-26	Motion om nominering av dalafäbodar till Unescos Världsarvslista (även kulturutskottet)	Kristdemokraterna		14-11-10	14-12-15

Medborgarförslag

Inkom KF	Ärendebeskrivning	Initierat av	KSAU	KS	KF
2013-09-30	Medborgarförslag om tågtrafik mellan Orsa och Mora.	Björn Lillpers	14-08-19	14-09-08	14-09-29
2013-11-25	Medborgarförslag: inköp av eldrivna bilar för hemtjänsten	Bo Persson	14-09-16	14-10-06	14-11-24
2014-03-31	Medborgarförslag om att riva beslutet om att öppna Kung Gustavs väg för biltrafik	Marianne Persson, Jessica Sundqvist	14-05-27	14-06-16	14-09-29

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2014-08-19

Kf §

Ks §

Au §

Dnr 14/KK

Meddelanden

1. Protokoll från sammanträde med gemensamma servicenämnden i Mora, 2014-04-24.
2. Protokoll från sammanträde med Sociala myndighetsnämnden i Mora, 2014-06-12.
3. Protokollsutdrag gällande Förvärv av Fortums elledningsnät, Älvdalens kommun kommunfullmäktige, 2014-05-26.
4. Protokollsutdrag gällande verksamhetsuppföljningsprognos 1 2014 och verksamhetsplan 2015, Gymnasienämnden Mora, 2014-05-14.
5. Protokollsutdrag gällande verksamhetsuppföljning maj 2014, Gymnasienämnden Mora, 2014-06-18.
6. Protokoll styrelsemöte Orsa Vatten och Avfall AB, 2014-06-10.
7. Protokoll Hjälpmedelsnämnden Dalarna, 2014-05-20.
8. Protokoll från sammanträde med barn- och utbildningsnämndens arbetsutskott, 2014-05-22.
9. Protokoll från sammanträde med barn- och utbildningsnämnden sammanträde, 2014-06-12.
10. Årsredovisning 2013 från Stiftelsen Skattungeskolan.
11. Beslut om landsbygdspolitiskt program, Region Dalarna.
12. Beslut om Dalastrategin – Dalarna 2020.
13. Meddelande från SKL om förbundsavgift 2015 till SKL.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2014-08-19

Kf §

Ks §

Au §

Dnr 14/KK

Forts. Meddelanden

14. Meddelande från SKL om överenskommelse mellan staten och SKL om att stärka arbetet med mänskliga rättigheter på kommunal nivå.
15. SKL:s cirkulär 14:26 om preliminär kostnadsutjämning för LSS år 2015.
16. SKL:s cirkulär 14:27 om arbetsdomstolens dom 2014 nr 39 om kommun haft rätt att häva anställningsavtal med en lärare som uppgivit felaktig ämnesbehörighet.
17. SKL:s cirkulär 14:28 om Arbetsdomstolens dom 2014 nr 41. Fråga om det förelegat saklig grund för uppsägning av textilslöjds lärare på grund av nedsatt arbetsförmåga.
18. SKL:s cirkulär 14:29 om sanktionsavgifter på arbetsmiljö- och arbetstidsområdet.
19. SKL:s cirkulär 14:30 om nya värden för direktupphandling.
20. Dalatrafiks årsredovisning 2013.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande